IX. évfolyam. 39. szám. Szombat, 1875. május 15.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20.—
Félévre . . . . 10.—
Negyedévre. . . . 5.—
Egy hóra . . . 1.80
Egy szám 8 krajczár.

Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr. többször 10 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

Egyetértés és Magyar Ujság

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapesten IV.
megyeháztér 9. sz.
hova a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.

Kiadó-Hivatal:
Budapest, IV., Megyeháztér 9. sz.
Vodiáner F. nyomdájában

Előfizetési feltételek
az
„EGYETÉRTÉS és MAGYAR UJSÁG"-ra.

April—juni évnegyedre . . . **5** frt. — kr.
April—szeptember félévre . . **10** frt. — kr.
April—deczember 3 negyedre . **15** frt. — kr.
April—május két hóra . . . **3** frt. **60** kr.
Egy hóra . . . . . **1** frt. **80** kr.

Az előfizetési pénzek s utalványok az **„Egyetértés és Magyar Ujság"** kiadóhivatalának Vodianer nyomda, megyeháztér 9. szám alatt küldendők.

Azon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetése a mult hó végével lejárt, tisztelettel felkérjük előfizetésük mielőbb megujitására hogy a lap szétküldésében fenakadás ne történjen.

☛ **Egyszersmind azon t. előfizetők kik a negyed évre 4 frtot küldöttek be, tisztelettel kéretnek fel méltóztassanak az 1 forint pótlékot pósta utján beküldeni.**

Kelt Budapest, márczius 30.

Budapest, május 14.

A politika, mint az exigentiák tudománya, sehol sem érvényesül oly mértékben, mint a mi jelen kormányunk s pártja kebelében. Hogy ezen exigentia aztán bölcseség-e egyszersmind, az más kérdés.

Különben a volt balközépiek, mint taktikusok szerették még magukat élesen előtüntetni a közönség előtt. Most pár éve például, a taktikával indokolták sarkonfordulásukat. Mi mindig tudtuk, hányat ütött az óra. Sokan jóhiszeműséggel fogadták a taktika igéjét. H. nem most már csakugyan itt az ideje, hogy a taktikával leplezett „szabadkéz" politikáját — egészen felismerheti a közönség. Mert az egyre-másra megszavazott **„felhatalmazás"** nem mutat egyébre, minthogy a kormány teljesen a „szabadkéz" politikáját akarja inaugurálni.

Csak azt tudnók, hogy mi czélra? Ha a haza érdekeinek megfelelő tervök van — mért nem állanak elő a tervvel, bizonyosan számolhatnának az összes hazafiak tapsára, s támogatására. Hanem, hogy nem sietnek az összes hazafiak tapsát s támogatását megnyerni tervök előmutatásával, csak azt bizonyitja, hogy van okuk elő nem mutatni — mert nem taps és támogatás, hanem kárhoztatás várna rájok.

Hogy jelen nézetünk nem puszta negátió, hanem positivitás, bebizonyitjuk.

Egykoron a mostani kormánypárt balközépi töredékével együtt küzdöttünk a közösügy ellen. A jobboldal rendesen a negatió politikájának jellemezte küzdelmünket. Pedig a közösügy elleni küzdelmünk, a legpositivebb jogok, s érdekek alapján állott. A balközép később — megunva a várakozást — egyet fordult sarkán, a mit taktikának nevezett: s kijelentve, hogy eddigi eljárása csakugyan a negatió politikája volt, azt hirdeté: hogy most az actió programmjára lép. Ki is lett adva az actió programmja ugy átalában, midőn valaki kimondja például, hogy sétálni fog, — csak azt nem tudja, merre? hova?

Actióba kell lépni — mondák: a negatióval mire sem megyünk. Be is léptek rögtön az actióba, a mennyiben kormányra jutottak. Az actió jelszava végig hangzott az országban. Igen népszerü vonásokat jelölt meg ezen actió: Magyarország közgazdasági s pénzügyi reformját. Az ország egyik végétől a másikig az hangzott: hogy hagyjunk fel a közjogi kérdésekkel, s e helyett oldjuk meg a vám- s bankkérdést, mely az ország ipara s közgazdasági viszonya felüditését idézi elő. Koldusok vagyunk, mondák. Az iparos, a kereskedő, a gazda egyformán, nem annyira él, mint teng. Figyelmünket e térre irányozzuk, hogy az iparos, a kereskedő, a gazda az alkotandó institutiókban lelje fel éltető forrását. E téren közvetlen bajaink orvoslását siessünk eszközölni első sorban.

A szép szavak, — mert a mi e részbeni bajainkat illeti, csak igazat mondanak — hatottak, jobbra-balra. Mi sejtettük, hogy csak szavak ezek, igéret, álarcz, melyneknincs agyveleje.

Hogyne. Oldjuk meg közgazdasági kérdéseinket. Rajta. Hiszen mi is azt akarjuk, hogy virágozzék az ipar, a kereskedelem, s a gazdaközönséget épen ugy mint az iparost, ne ölje meg szerencsétlen pénzügyi viszonyaink miatt — az uzsora.

Mi tudtuk, s tudjuk nagyon jól, hogy mig a közösügyek lánczai széjjel nem tépetnek, itt sem boldogulunk; de ki tudja, hátha a bot is elsül. Nem biz' az. A botból soh' sem lesz beretva.

Bezzeg, a mint az actió programmja kéretik, süket fülekre talál az a kormány és pártjánál. Bezzeg, a közgazdasági reform kérdése, a vám- s bankügy megoldása, — nem elsőrendü kérdés többé a kormány s pártjánál. Hallani sem akar ez idő szerint mindezekről. Sőt egyik-másik közlönyük Kossuth legutóbbi levelére, mely e fontos nemzetgazdászati kérdést tárgyalja, azt jegyzi meg, hogy ez a választásokra irányzott izgatás.

No lám, két hó mulva oda jutottunk, hogy az actió programmját, a közgazdasági reform megoldását — midőn most mi sürgetjük, „választási izgatásnak" nevezik a kormány közlönyei. Pedig mi nem teszünk egyebet, minthogy a váltó kifizetését sürgetjük, melyet a jobboldal fogadott el, s a balközép gyiált, — a nemzet rovására. Ők mondották, hogy az actió abban áll, hogy ne csak azt kiabáljuk mindig: „nem kell közösügy, nem kell delegátió, s közös miniszterium stb." — mert ez csak negatió: hanem közgazdasági reformok, az ipar kérdései megoldásával kell előtérbe állani. Engedtük — különben sem akadályozhattuk meg, hogy induljanak hát meg e hálás térre, az actió terére a sokat igérők; nem panaszkodhatnak, hogy a tér elfoglalásánál a mi versengésünkkel volt bajuk; — s immár mit kell látnunk, hogy midőn mi a nagy fontosságu közgazdasági kérdések megoldására hivjuk fel figyelmüket, igérjük támogatásunkat: még ők haragszanak, s elnevezneknek választási izgatóknak.

Ohó! Tehát most már választási izgatás, beszélni a vám- s banküygyről, közgazdaságunk s pénzügyi viszonyaink orvoslandó bajairól. Hiszen e tekintetben az actió a jelen kormány s pártjának jelszava volt. Mért hült el az ige ajkaikon most a választások küszöbén, s mért hallgatnak mindenáron a nagy közgazdasági s pénzügyi kérdések megoldásáról? Ellenkezőleg, épen nekik kellene jó példával előljárni, nekik kellene a zászlót körülhordozni — hiszen az az actió programmja. Nekik kellene megmondani a választóknak, körülbelől ekképen: „T. választók! kormányra léptünk, hogy közgazdasági nyomoraitokon segitsünk; miután hazánkban minden romlásnak indult, az iparos, kereskedő, gazda pusztul — kormányra léptünk, hogy hazánk anyagi bajait, melyek fenálló vám- s kereskedelmi viszonyainkból származnak, orvosoljuk. E végből mi a jog s igazság alapján felállitjuk az önálló vámterületet, melyet minden állam, még a legutolsó is megvéd, hogy ne legyen a szomszédok zsákmánya; felállitjuk a magyar nemzeti bankot, hogy legyen a hitelnek ápoló forrása; rendezzük a közvetett adónemeket, melyek aránytalanságuknál fogva, mint békók nehezitik meg a szabad ipar s forgalom fejlődését, — s ezuton reformáljuk nemzetgazdászatunk igényeit."

E helyett, hogy igy szólnának az országhoz, mit tapasztalunk? hogy mindezen igények s reformokról nem csak hogy mélyen hallgatnak, hanem rendszeresen kerülik nemcsak a programm részletezését, hanem a discussiót is.

Jól van. Ha ők kerülik, hiszszük, hogy a választók fogják azt elővenni, s e tekintetben nyilt s őszinte programmot fognak kivánni képviselőjüktől. A választók legyenek talpon.

Szederkényi Nándor.

A függetlenségi párt ma szombaton d. u. 4 órakor értekezletet tart saját helyiségében (muzeum utcza 8.)

A képviselőház osztályai ma délután 4 órakor tartott tanácskozásaikban rövid tárgyalás után elfogadták a választási törvény átmeneti intézkedéseinek módositásáról szóló törvényjavaslatot. Nyolcz osztályban változatlanul ment keresztül a tvjavaslat; a IV. osztálynak a törvény 56. §-ára nézve volt egy megegyzése, mely a választási határidőre vonatkozik, ha t. i. a központi választmányok két harmada elkészült a névjegyzékkel, s az osztály előadója megbizatott, hogy a központban érvényesitse az osztály ebbeli kivánságát.

A központi bizottság az osztály ülések befejezte után azonnal tárgyalta az 1874-dik évi XXXIII. t. cz. átmeneti intézkedéseinek módositásáról szóló törvényjavaslatot, melynek 1. §-ban a központi választmánynak „nagy többsége" kifejezés helyett „két harmad része" fogadtatott el. — A 2-dik §-nál a 4-ik osztály kifejezést kivánt adni annak, hogy az elkésett kerületekben a választásokra nézve ne tartassék fen a törvény 56-ik §-nak azon rendelkezése, hogy a választások az országgyülés megnyitása előtt 10 nappal ejtendők meg; ezen inditvány folytán a 2-ik §. a belügyminiszter szövegezése szerint következő kikezdéssel toldatott meg: „A belügyminiszter ezen utólagos választások határidejét is a lehetőségig ugy tüzi ki, hogy a választások befejezésétől az országgyülés megnyitásáig legalább 10 napi határidő legyen. Ha azonban a választási névjegyzékek elkészülése némely választókerületeket illetőleg ugy elkésnék, hogy ez lehető nem volna a választások az országgyülés megnyitása után is, de a névjegyzékek elkészülte után, a lehető legrövidebb idő alatt eszközlendők. Előadó Molnár Antal. A bizottság jelentése holnap fog előterjesztetni a házban.

A közalapok és alapitványok ügyében kiküldött bizottság ma d. u. 5 órakor ülést tartott, melyen a kiküldött hármas albizottság bejelenté, hogy Hamar Pál közalapitványi — és Szepessy Mihály kincstári jogügyi igazgatót jogi vélemény adására felszólitotta. — Ezután kimondá a bizottság, hogy a mai ülésen kivül még csak egy hitelesitő ülést fog tartani, s azután jelentését a háznak beadandja.

(=) A jelszavak után kapkodó ujmódi czégéres „liberális" pártnak a keresztneven kivül legkedvenczebb „Schlagwort"-ja a — honmentés.

Hatalmas eszme, melynek a legnehezebb időkben is gyujtania kellene. Mivé vált ma? Puszta vesszőparipává. Addig-addig hurczolták ócska zsibáru gyanánt a kormány és pártválságok politikai szédelgésében, mig megszünt az agyat és izmot erőfeszitésre serkentő jelszó lenni. Mert hogy komolyan nem veszik a legközvetlenebb czélt és a pénzügyi rendezés nagy tényе puszta frázis előttük, melylyel a felületességek iránt fogékony embereket vélik elkábitani: azt elárulták több izben.

Legujabban az állami nyugdijasokat vették protegálásuk alá, a mi mutatja, mily komolyan veszik a „takarékosság" szükségét. Pedig a fuzionális kormánynak létjoga e szóban gyökerezett meg. E szó volt az, melyet nagy hangapparatussal dobáltak az akkor árván hagyott Ghyczy fejéhez. Örökösen azon lovagoltak, hogy a Bittó-kabinet nem tett eleget a takarékosság érdekében és törléseinek csekélysége nem áll arányban a pénzügyi helyzet nehézségeivel.

Lássuuk mindjárt egy esetet, hogyan felel meg a jelen kormány a feladatnak, mely a buktatás következtében kétszeres felelősséggel hárult rá.

Van a nyugdijasok lajstromában négy oly egyén, kiket semmiféle állam szabályai szerint legkevésbé a magyar törvényhozás rendeletéből jogosan nyugdij nem illet, vagy legalább nem oly minden mértéket felülhaladó összegben. Ilyen báró Vay Miklós, kinek egész 8000 frtra rugó nyugdija szabályellenes, miután viselt zászlós hivatalai s legutóbb udvari kanczellársága nyugdijjal nincs összekötve. Ilyen Károlyi László, kit mint alkanczellárt, 5250 forinttal nyugdijaztak, holott jogosan csak 420 forintot vehetne igénybe. Ilyen Krászonyi József, ki szabályszerü illetményén felül 788 forinttal feji ezt a boldogságban uszó országot. Ilyen végül Beke Kálmán, ki alkanczellári szolgálataiért nem átal 1313 forinttal többet fölvenni a fizetési zavarokkal küzködő állampénztárból.

Józanul minden polgára a hazának megvárhatná, hogy a takarékosság révén honmentésre vállalkozó kormány egyszerüen minden teketória nélkül törli a jogtalanul kisajtolt illetékeket. Csakhogy nem Magyarország kormányai termettek ily „Kaiserschnitt"-re. Megjárta Amerikában, hol egykor a demokrata Jackson minden végkielégités és nyugdij nélkül tömegesen bocsátá el a hivatalnokokat. — De nem járja nálunk. Ott, midőn e tettért azzal támadták meg, hogy mit fog csinálni az a sok „szegény" ember, röviden felelte: Azt, a mit a népnek nem hivatalnok milliói: dolgozzanak!

Tudjuk, hogy nálunk még a legválságosabb pénzügyi körülmények között is „felségsértő" merészségnek tartanák az ily erős mütétet. Mindamellett, ha már ragaszkodnak is az európai vizözön óta fenálló formákhoz, hogy a hivatalnok mandatuma, örökös jogczimet képez az állam emlőire, még a vén Európában sem divik, hogy a jogczim közönséges zsarolássá fajuljon. Már pedig zsarolásnál egyébnek nem tekinthető a visszaélés, hogy csak amugy „mir nichts, dir nichts" röviditik az államkincstárt nehány ezer forinttal az illetéktelenül szedett nyugdijak révén.

Az unalmasságig halljuk emlegetni, hogy a legfontosabb culturalis czéloknál is fogunkhoz kell verni a garast, mielőtt kiadjuk, s mégis az állam heréinek akad kidobni való feleslegünk.

Valóban sulyos megpróbáltatásoknak teszik ki ily körülmények közt az adózó nemzet türelmét. Azaz csalódunk, ez a nemzet igen fölségesen érzi magát, örömtüzeket gyujt, bizalmat szavaz, hisz megkapott mindent, a mit csak óhajtott. Bomlik a bomlás után.

Méltán jöhetünk zavarba felsőházunk miatt. A felsőház eddig a politika gyógyithatlan sinlőbetegeinek intézete volt. Vakon szavaztak meg mindent, a mit a nagyméltóságu miniszterek bölcsesége kivánt, beszéd és megjegyzés nélkül sanctionáltak az alsóházi mamelukoskodás törvényalkotásait. Az ország legfontosabb kérdéseinek elintézése nem került több időbe, mint a reájuk vonatkozó jegyzőkönyv hitelesitése. Csak akkor ébredt a felsőház valami öntudatra, és fejtett ki konok ellenállást, ha a legönzőbb kasztérdekek, a törvényhozói göthösség privilegiumai lettek megbántva. De igy is, ugy is, akkor midőn vakon hódolt és midőn botorul ágaskodott, egyforman kitüntette, hogy igen beteg és hasznavehetlen tag a nemzeti intézmények szervezetében. Pártéletről és parlamentaris elvi alakulásokról benne oly kevéssé volt szó, mint az egyptusi pyramisok halottas kamaráiban megőrzött mumiák között.

Hogy megváltozott a kép! Mióta a Tisza-Wenkheim kormány fusiójától részegedik az ország, a felsőházban élénk oppositió és heves parlamenti küzdelem fejlett ki. A kormány nehézségekre talált törvényjavaslatainak futtatásában, az alsóházi mameluk-chorusnak a megadó némaság helyett kelletlen visszhang felelt. Az érdekeltség fölkelt a felsőház törvényhozói sportja iránt, a méltóságos pairek soha nem tapasztalt rendkivüli számban gyültek egybe, a közönség tömegesen lepte el a karzatokat, névszerinti szavazás és egyéb hallatlan dolgok történtek. Mindenütt élet, mozgás, küzdelem. És a mi a legnevezetesebb, a mi mindezekre a koronát teszi, az hogy a felsőházban is megalakultak a soidisant parlamentaris pártok, sőt Tisza Kálmán dicsőségére létrejött a liberalismus többsége.

Nem csoda-e ez? Ugy tetszik nekünk, hogy ezt az egész történetet olvastuk Poe Edgár egy kedélyes beszélyében, hol valami furfangos tudós villanyos folyam segitségével uj életre ébreszt egy tizezer év óta eltemetett mumiát és azután még nagyszerüen elcseveg vele politikáról, bölcsészetről a lét legnagyobb kérdéseiről. Természetesen a hires amerikai iró csak geniális mesét irt, csak merész képzeletének tréfáját ragyogtatta. De Tisza Kálmán nem iró, a magyar politika nem beszély, no meg a felsőházi szabadelvüség sem tréfa!

‡‡

Az „Ellenőr" köztudomás szerint a kormánynak legalázatosabb Leibjournálja. Feltétlenül dicsér mindent, a mi a kormánytól jön, s föltétlenül gyaláz mindent, a mi a kormánynak inyére nincs. E szolgai helyzet csak onnan veheti eredetét, hogy ama lap — melynek szerkesztője annyiszor és annyira hánytorgatta függetlenségét, — kegyelemre megadta magát. Tegnapi számában a mélt. főrendiház nem kormányp. tagjai elleu megeresztette minden lövegét, ugy a nagyobbakat, mint az apraját. Ez utóbbiak közt is aztán oly csütörtök lövéseket tett, hogy a kis káplár, minden képességét azonnal tönkre téve látjuk! Annyira megy a „bon mot"-ban, hogy az arithmetika szabályait is fel akarja forgatni. Közöljük ide vonatkozó élczelését szóról szóra:

„Hogy csak a főispánok rántották ki a kormányt a hinárból?

Hogy a „független elemek" körén belül többsége van az ellenzéknek?

A mint veszszük.

Ha a méltóságos „független ellenzék" tagjai ugy vannak meggyőződve, hogy ha főispánok lennének, hát okvetlenül a kormányra szavaznának minden körülmény között, akkor nekik pro domo igaz a mondásuk. S nem is lepne meg részükről ilyen felfogás, hiszen közülök egy már a kortességet is magára vallotta csupa kérkedésből.

Hanem, ha jobb felfogással tisztelik meg magukat, hát akkor nem igaz a mondásuk, s be kell ismerniök, hogy a született törvényhozók „független körén" belül is kisebbségben méltóztatnak lenni hárommal.

A főispánok közül 10 születésénél fogva is törvényhozó volna, s a főispánokon kivül 30 „független" szavazott a kormánynyal = 40. Az ellenzék pedig volt 37. A különbség minus 3.

Nagy erőködésében ugy süti ki, hogy a főrendiház azon tagjai, kik az elsőfoku birószágok szervezéséről szóló kormánypárti javaslat ellen szavaztak, az amellett szavazókkal szemben 3 szó kisebbségben vannak. És hogy alakult a kormány mellett szavazottak többsége? Ugy, hogy a függetlenek közé számitja Almássyt a főajtónállómestert, Szögyényit a fökamarás, — és Vay Miklóst a koronaőrt, ezek pedig részben kormánykinevezéstől függők, részint nyugdijt huzók! Tehát e 3. szám elesik.

Továbbá tiz főispánt azért számit a függetlenek közé, mert azok — ha főispánok nem volnának — is tagjai a főrendiháznak! Ez ugyan logica!

Már most állitsuk össze az „Ellenőr" számitásában foglalt hamis adatokkal szemben a kormányi függetlenek számát a javaslat elleni 37. szóval!

A felvett 40. szám igy alakul:

A 3 zászlós ur nem lehet független, tehát elvész — 3. szavazat.

A 10 főur főispán levén nem független, tehát elvész — 10 szavazat. Vagyis a 40-ből 13-at kivéve, marad 27 szó a javaslat ellen, 37 szó ellen, vagyis 10 szó kisebbség!.. Látja maga kishamis „Ellenőr", igy kaphatni rajta a lopáson."

Tisza Kálmán zászlója. A gálszécs-terebesi választókerület, mint tudva van, — irja az „Abaujkassai közlöny" — 1872-ben élénk küzdelemnek nézett eléje, a mennyiben a választók nagy része Molnár István ellenében Vladár Ervint léptette fel képviselőjelöltnek. Vladár Ervin azonban a választók háta megett ellenfelével kiegyezvén, a választók tüntetésből Tisza Kálmán zászlóját tüzték ki. E zászlót a mult napokban szépen összecsomagolták és elküldötték — Tiszának. Ugyanezen kerületben, amint minket tudósitanak, a szabadelvü és Sennyey párt jelöltjei ellenében, biztos kilátása van Payzsos Andornak, ki a közjogi ellenzék rendithetlen hive. Bizony itt az ideje, hogy a kormánynak ezen eddig legbiztosabb fészkében is, kakuk helyett sasfiak üssenek tanyát.

A „Székesfehérvár és vidéke" irja:

Székesfehérvár szab. kir. városunkban, a folyó május hó 9-ére vagyis a mult vasárnapra kitüzött baloldali pártértekezlet, igen élénken és érdekesen folyt le, de egyelőre határozott eredmény nélkül maradt. Az értekezletet körülbelül d. e. 11 órakor Gergey Károly törvényszéki biró néhány bevezető szóval megnyitván, a tanácskozás további vezetésére Liszits István kéretett fel elnökül. A felszólalók kétféle véleményt nyilvánitottak, jelesül az egyik rész a korábbi baloldali elvek ezentuli fenntartását, vagy illetőleg a függetlenségi párttá leendő megalakulást ajánlotta, s a másik rész azzal állt elő, hogy az eddigi baloldal a szabadelvü pártba olvadjon bele. Az elvfenntartás mellett szólottak: Dr. Kaiser Sándor, Dr. Persz Adolf és Pribék Antal, s több feljegyzett szólni akaró, az idő előrehaladása miatt, már nem fejthette ki nézeteit, mig másrészt a szabadelvü párttá alakulás mellett szót emeltek: Gergey Károly és Márkus Antal. Eleintén mintegy 200 választó polgár lehetett jelen, s a felszólalók száma és a felkeltett visszhang után itélve, tuluyomó többségben az elvhüek voltak, de miután a tanácskozás a déli tizenkét órán tul háromnegyed egyig tartott, a jelenlevők lassanként igen csekély számra olvadtak le. Végül az elnök kijelentette azt, hogy bár a felszólalók többsége a függetlenségi párt ot kivánta, mégis ugyanezek és a másik rész kifejezett ohajtásánál fogva, az együtt maradt választók csekély számára való tekintettel, végleges határozatot ezuttal ki nem mondhat. Azonban egyidejüleg határoztatott, hogy legközelebb még egy ujabb értekezlet fog egybehivatni, melyre nézve a határidő megállapitásával Liszits István elnökön kivül Dr. Kaiser Sándor és Pribék Antal, valamint Gergey Károly és Márkus Antal bizattak meg.

A budai első választó kerület polgárai tegnap felkeresték Lónyay Menyhért grófot s felkérték, fogadja el kerületökben a képviselői jelöltséget a jövő országgyülési választás alkalmával. — Lónyay oda nyilatkozott, hogy ha Pauler a jelöltséget elfogadja, ő vele szemben fellépni nem fog. Egyébiránt még azt is nyilvánitá, hogy nincs szándékában sem a budai, sem más választókerületben magát candidáltatni; azonban ha lesz egy választókerület, mely irányában bizalommal viseltetik, és ha szükségét látja annak, hogy a jövő országgyülésen is az alsó háznak tagja legyen, kötelességének fogja ismerni, hogy a bizalmat vissza ne utasitsa. A mi a maga személyét illeti, azt hiszi, hogy eleget tett hazafiui kötelességének, miután több mint 32 éve tevékeny tagja az alsó háznak.

Az 1871-diki zárszámadások tárgyában a számadásokat vizsgáló képv. házi bizottság a következő hat. javaslatot ajánlja a háznak elfogadásra: 1. Az 1871-ik évi állami költségvetési törvényben, valamint időközben póthitel alakjában a miniszterium részére engedélyezett hitel ellenében, az 1871-ik évi állami zárszámadás szerint előforduló tulkiadások, valamint a felmerülő kevesebb bevetelek jóváhagyatnak. 2. Az 1871-ik évi állami zárszámadás, mely az 1871-ik évi államháztartás eredményeül a következő végösszegeket tünteti ki: előirányzott kiadás 263.086,572 frt, előirányzott bevétel 242.526,210 frt, költségvetési hiány 20.560,362 frt, a jövedelmi mérleg szerint előirt kiadás 282.897,024 forint 44½ kr, előirt bevétel 271.602,794 frt 71 kr, mutatkozó hiány 11.294,228 frt 73½ kr, ezennel jóváhagyatik és a miniszteriumnak e tekintetben a törvényszerü felmentés megadatik.

Rövid válasz

A „Hon"-ban folyó hó 10-kén a következő választási komédia czim alatt különfélék rovatában megjelent hosszu piszkolódó czikkre.

Ma már senki a halandók között nem csudálkozhatik azon, hogy a „Hon" még a legkomolyabb tárgyat is komédiának tekinti. Hiszen mi más volt az az egész eljárás, mely nyolcz évi közjogi küzdelem után a közösügyes kormány pártjára vitte?

Tóth István palotai biró ur személyes leirását közölve gúnyosan jegyzi meg, hogy a biró ur mesterségére kádár. Hát aztán? Talán kifogása van a „Hon"-nak egy becsületes és értelmes ember ellen, csak azért, mert kádár? Tálán derogál a „Hon"-nak — mióta a muszkavezető grófok pártjára állott — a szegény, de becsületes iparos osztály egyik tagját képviselőjelöltül látni?

A mi becsületességét és értelmességét illeti, azt a „Hon" is nagyelkéuen elismeri. De akkor tisztelje annak politikai meggyőződését is, miután Tóth István ur több száz választó előtt nyilván bevallotta, nem lévén szokása „zsákban macskát árulni", hogy ő a függetlenségi párt elveit vallja.

A gyülés folyama alatti intermezzóról (mig a küldöttek a biró urért jártak) megjegyezzük, hogy az nem volt egyéb, mint magán társalgás. Igaz ugyan, hogy a választók között több gatyás polgártárs is volt, egyébaránt május 9-ke lévén a szinültig megtöltött termekben a roppant hőség miatt sok kaputos ur is irigyelte a gatyás polgártársak toilettjét. Hanem igy is igen roszul hangzik oly egyéniségtől mint Jókai Mór ur, hogy lapjában ilynemü szemrehányásokat kell hallani és olvasni, miután ő maga magát szabadelvü embernek vallja.

Több választó.

Országgyülés.

A képviselőház ülése május hó 14-én.

Elnök: Ghyczy Kálmán. — Jegyzők: Wächter, Tombor, Beöthy. — A kormány részéről jelen vannak: Széll, Tisza, Perczel, Trefort miniszterek.

Az ülés 10 órakor megnyittatván a mult ülés jkönyve hitelesittetik.

Gubody S. emez interpellatiót intézi a kormányhoz:

A május hó 12-én megjelent „Pesti Naplóban" az hozatik a közönség tudomására, hogy a fővárosi statistikai hivatal megtudván, hogy Edinburg városa több statistikai müvet szándékozik neki küldeni azokat kézbesités végett a londoni osztr. magyar nagy követtségnek adta által; mivel a müvek meg nem érkeztek, magyar levélben kérdést intézett e végett a követtséghez. — E tudakoló levelére a statistikai hivatal e következő választ nyerte: „Anliegend unfrankirt hieher gelangte Zuschrift beehrt man sich — da sie der k. k. Bothschaft nicht verständlich ist auf demselben Wege an die auf dem derselben beigedruckten Stempel befindlichen Adresse zurück zu schicken. Gr. Montgelas's" a bélyegen ezen körirat diszlik: „Imperial Austrian Embassy." — Kérdem az igen t. miniszterelnök urat, megegyeztetheti-e a Londonban székelő nagy követtség ez eljárását a magyar államiság és még inkább a magyar állam nemzeti jellemével? és fogja-e ezután kormány-elnöki és egyszersmind hazafiui kötelességének tartani odahatni, hogy Magyarország mint külön állam a külföld által elvégre ez irányban is elösmerhessék? Ki fog adatni a miniszterelnöknek.

Bobory K. a következő interpellátiót intézi a honvédelmi miniszterhez: Az 1867. 12. tczikk 11. §-a elvileg határozottan megállapitja, miszerint a hadügy közössége az egész hadsereg s igy a magyar hadseregnek is csak egységes vezénylésére és belszervezetére vonatkozik, s midőn e szerint a magyar hadsereget különös említésbe hozza, ennek mint ilyennek létjogát, mely különben is már az önálló államiság egyik attributumát képezi, — törvényesen biztositja. — Ha nemzeti önállásunk nem merő szemfényvesztés, kell, hogy a nemzet anyagi tulajdonjoga respectáltassék és biztositva legyen. Évenként a közös hadsereg felszerelésére a delegátiók által temérdek összegek megszavaztatnak. Sőt nevezetesen ez utóbbi években még e czélra jelentékeny összegek kisértettek a ház által mint póthitel is megszavaztatni. Ha tehát vannak pénzbeli közös activák s ezekhez arányalagos részben joga van a nemzetnek, ugy kétségkivül joga van a nemzetnek a közös költségen szerzett hadiszerek arányához részéhez mint tulajdonához. Ennélfogva interpellátiót intézek a honvédelmi miniszter urhoz: 1-ör tisztázva tartatnak-e a nemzet ezen jogai; s ha nem, érzi-e kötelességét a kormány arra, hogy a nemzet e jogai tisztáztassanak és a nemzeti képviselet elé évenként ezután kimutatás terjesztessék? 2-or. Mennyiben állnak az ország várai, melyek nem közösek, a kormány rendelkezése alatt?

Majoros I. kérdi a belügyminisztertől, van-e tudomása, hogy a török-kanizsai járás szolgabirája a más vármegyében lakó Keresztényi Ferenczet és

Kovács Ferenczet, Csóka községi jegyző feljelentésére, minden előleges idézés s kihallgatás nélkül, önhatalmilag elfogatta, bebörtönöztette, és napokig, sőt az utóbbit már hónapokig fogva tartotta. S ha nem volna tudomása, hajlandó-e magának azt megszerezve, az illetőknek gyors és kellő elégtételt nyujtani? — **Tisza** K. kijelenti, hogy van tudomása a dologról, még pedig tudomás szerint az illető tisztviselő tökéletesen helyesen járt el. Azonban az ügy oly fontos, a vád, mely emeltetett, oly komoly, hogy kéri a ház engedelmét, hogy a kellő adatokkal együtt megjelenve, adhassa meg kimerítő válaszát.

Simonyi Ernő. T. ház! A jelen országgyülés már vége felé járván, talán nem fogja a t. kormány indiscretionak tekinteni, ha arra kérem, hogy méltóztassék a t. házzal egyetértőleg véglegesen a napirendet megállapitani, hogy tudjuk, mi és mennyi idő alatt fog még valami törvényjavaslat, vagy más tárgy itt felvétetni. Ugy hiszem, hogy a képviselőháznak, mint átalában az országnak tájékozására ez nem volna felesleges intézkedés, hogy tudjuk körülbelül mikor fog az országgyülés eloszlattatni. Igaz, hogy erre azt lehet mondani, hogy ez attól is függ, hogy a képviselőház és a főrendiház mikor fogja teendőit befejezni, de annyira mindenesetre tájékozva van a kormány ugy ezen házban, mint a főrendi házban, hogy ha nem is ugyan a napot, de körülbelől megmondhatja, hogy mikor hiszi azon tárgyakat elintéztetni, a melyeket ezen országyülés alatt elintéztetni kiván.

Azonkivül bátor volnék a t. kormányhoz egy másik kérdést is intézni. — Azon előterjesztésben, melyet a miniszterelnök ur felolvasott a házban, mely magában foglalta mindazon tárgyakat, melyeket a kormány ezen országgyülés alatt elintéztetni kiván, foglaltatott egy törvényjavaslat, mely a képviselő választásokra vonatkozólag a királyi curiának törvényszerint adandó utasitásokra vonatkozik. Ezen törvényjavaslat mindeddig elő nem terjesztetett. — Én ugyan részemről soha sem láttam be, hogy midőn a törvény végrehajtásáról, vagy igazságszolgáltatásról van szó, hogy akkor a birónak a törvényen kivül más instructióra is legyen szüksége. De miután mégis a törvény ugy intézkedik, hogy a törvényhozás külön utasitást fog e tekintetben kidolgozni, kivánatos volna, hogy az országgyülés eloszlatása előtt ez utasitás kidolgoztassék, mert különben a választási törvénynek épen azon része, mely egyedül ajánlatos, mely egyedül nem reactionarius irányu, fogna megsemmisülni.

Én t. ház nem osztozom azon nézetben, melyet a t. miniszterelnök ur akkor, midőn az előterjesztést tette, itten kijelentett, azt mondván, hogy ha e törvényjavaslat ez országgyülés alatt megalkotható nem volna, magától értetik, hogy az eddigi rendszer marad érvényben. Én reménylem, hogy a t. kormány, különösen midőn ugy lép föl, mint szabadelvü kormány, midőn a szabadelvü mellék nevet veszi fel, akkor azon valóban botrányos, erkölcsrontó, hitszegő eljárást (Felkiáltások: Ohó! Rendre!) itt a ház az ország előtt nem engedheti meg. (Zugás a középen és felkiáltások: Hogy mer igy beszélni?!) Elnök. Kénytelen vagyok a t. képviselő urat arra kérni, ne használjon ily nemü kifejezést, mert különben rendre kellene utasitanom. (Élénk helyeslés a középen.)

Igen szivesen fogadom a rendreutasitást, hanem a mit mondottam, a mellett maradok. (Helyeslés a balon.) — **Elnök**: s én ezennel rendre utasitom Simonyi Ernő képviselő urat. (Élénk helyeslés a középen.)

Tisza Kálmán belügyminiszter: Simonyi Ernő t. képviselő ur két irányban intézett kérdést; egyik, hogy mikor szándékozik a kormány az országgyülést berekeszteni, a másik pedig vonatkozik azon törvényre, melynek elkészitése a verificationális kérdéseknek a kuriához adatása tárgyában szóba hozatott. A mi az első kérdést illeti, arra nézve nyilvánithatom, nem azt, hogy mely napon fog az országgyülés berekesztetni, mert ezt a kormány nem határozhatja meg, függvén ez, mint a t. képviselő ur maga is jelezte, a törvényhozás két házában tartandó tárgyalásoknak gyorsabb vagy lassubb menetétől, azonban azt nyilvánithatom, hogy a kormány ujabb előterjesztéseket, ujabb törvényjavaslatokat a ház asztalára letenni nem szándékozik. — A háznak határoznia kell a zárszámadási bizottság jelentése felett, mely a nyugdijakat illeti s mely ma van napirenden; — határoznia kell még a keleti vasutra vonatkozó, és a naszódvidéki erdők ügyére vonatkozó küldöttségi jelentések iránt; ezenkivül itt van az általam tegnap beterjesztett, s a választások eszközöltetését czélzó törvényjavaslat. Ezeket a kormány mindenesetre óhajtja letárgyaltatni. Van egy másik törvényjavaslat is a ház előtt, melyről, midőn benyujtottam, nyilvánitottam, hogy a kormány, ha szeretné is, hogy törvénynyé váljék, ettől nem teszi függővé az országgyülés berekesztését. Azon tárgyak közé tehát, melyeket a kormány elintézendőknek tart, az sem tartozik, hanem tartoznak csak azok, melyeket elősorolni bátor voltam. Hozzájok csatlakozik még a házszabályok revisiója tárgyában kiküldött bizottság jelentése.

Ha a tárgyalások gyorsan folynak, talán a jövő hét végével be lehet az országgyülést rekeszteni; ha nem folynak gyorsan, akkor az országgyülés természetesen pár nappal tovább fog tartani.

A mi a másik kérdést illeti, én részemről nagyon óhajtottam volna, hogy a verificatiónak a kuriához utasitásáról szóló törvény már eddig is elkészülhetett volna. — Hogy pedig miért nem készülhetett el a szóban levő törvényjavaslat, annak igen egyszerü oka van és ez az, hogy nem lehet tagadni, miszerint e kérdés épen a képviselőház helyzetének, méltóságának szempontjából is igen fontos. Igen helyes — az én nézetem szerint legalább — hogy biró itéljen a verificatók felett, de a módozatokat, a megsemmisités eseteit és az egész eljárást okvetlenül szükséges részletesen, pontosan megállapitani, mert különben az által, a magában véve igen helyes elvi tény által, hogy a verificatió a birósághoz utaltatik, a képviselőház tekintélyén lenne igen nagy csorba ejtve. (Helyeslés a középen.)

Vay Béla br. főrendiházi jegyző áthozza a határőrvidéki erdők ideiglenes megadóztatásáról, az 1875. évi államköltségvetésről, az elsőfoku kir. biróságok ujjászervezéséről és végre az 1871. évi 28. törvény némely §§-nak a sz. kir. és törvényhatósági joggal felruházott városokra való kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatok elfogadásról szóló jegyzőkönyvi kivonatokat.

Trefort Ágoston közokt. miniszter a miniszterelnök megbizásából három szentesitett törvényjavaslatot terjeszt be, nevezetesen a vasuti és gőzhajózási szállitás használatának megadóztatásáról a sör, szesz és czukoradóról szóló törvényes határozatokban az uj métermérték és sulyrendszer behozatala folytán szükséges módositásokról, az 1874. XXXV. törvényczikk életbeléptetésének elhalasztásáról. — Kihirdettetvén megküldetnek a főrendeknek.

Napirenden van a zárszámadási bizottságnak a **nyugdijakról** szóló jelentésének tárgyalása.

Orbán Balázs: Tisztelt képviselőház! Végre valahára 8 év alatt legalább eljutottunk oda, hogy nyugdijrendszerünknek mélységes örvényeibe bepillantást tehetünk; végre valahára oszladozni kezd a titokteljesség azon köde, melylyel e fontos kérdést eddig körül burkolni szerették. Előttünk **van a zárszámadási bizottság jelentése s az oly fölfe**dezéseket tartalmaz, melyektől méltán megdöbbenhetünk. Látjuk a jelentésből a többek közt, hogy nekünk tulajdonképi nyugdijtörvényünk nincsen, hanem van egyik miniszterünk által az országgyülés speciális megbizása és felhatalmazása nélkül az osztrák pénzügyi igazgatósággal 1867-ben kötött és a bécsi közös miniszterium által kiadott ideiglenes egyezményünk, vagy nyugdijszabályzatunk, mely nyakunkra sózta az absolutizmus egész hadának nyugdijazását mind addig, mig a nyugdij aránylagos felosztása felett a törvényhozás intézkedik.

A magyar országgyülés ezen idegen konyhán keletkezett szabályzatot soha el nem fogadta, azt soha be nem czikkelyezte, de sőt már 1868 ban kötelességévé tette a kormánynak, hogy még azon ülésszak alatt a nyugdijakról terjeszszen be törvényjavaslatot, oly törvényjavaslatot, mely az 1848 előtti nyugdijszabályzatot vegye fel alapul. Már pedig tudjuk t. ház! hogy 1848 előtt mily kevés volt a nyugdijképes hivatalok száma s mily csekély az azok nyugalmazására forditott összeg. Az ország törvényhozása e meghagyását azóta minden évben ismételte, de egymást követő kormányaink annak teljesitését vétkes következetességgel mindaddig elodázták. Oly hazaellenes bün ez t. ház! melynek terhelő vádja alól a történelem itélőszéke soha fel nem mentheti őket, főleg ha meggondoljuk, hogy a nyugdijkérdés méltányos elintézése évenkint legalább 2½ millió frtot marasztott volna meg. E roppant összeget egyszerüen kidobtuk az ablakon, eredménye legfölebb az, hogy azok, kik annak jótéteményeiben részesültek, még inkább gyülölnek és piszkolnak minket. Valódi bibliai kegyesség, mely szó szerint értelmezi e mondatot, hogy „dobd kenyérrel, a ki téged kővel dob." (Igaz, a szélsőbaloldalon.) De a volt kormányok, nemcsak hogy törvényjavaslatot a nyugdijakra nézve nem terjesztettek be, hanem a lefolyt 8 év alatt mindent elkövettek arra, hogy a nyugdijilletékesség és jogosultság meghatározható ne legyen, mert a nyugdijasak lajstromát, amint erre 1868-ban föl lett a képviselőház és a pénzügyi bizottság által hiva, soha át nem vizsgálta, soha be nem terjesztette. Az országgyülés által a nyugdij kimutatások átvizsgálásával megbizott állami főszámvevőszék többszörös felkérésére a nyugdijasok okadatolt jegyzékét soha kiegészitve át nem szolgáltatta, bár erre az állami főszámvevőszék részletes utasitásokat és kész mintázatokat adott rendelkedésére, de sőt a pénzügy és igazságügyminiszterium, melynél a legtöbb nyugdijazás van, kijelentette, hogy a tényleg nyugdijazottak okadatolt jegyzékét elkésziteni képtelen, miután a kivánt adatok nem lévén a hazai levéltárakban, azokat nem tudja megszerezni.

Az államszámszék tehát minden buzgalma mellett is csak hiányos munkálatot terjesztett be, de ebből is kitünnek és nyilvánvalóvá lesznek a legrémletesebb visszaélések, nevezetesen a jelentés szerint 10 categoriába osztályozható oly nyugdijasaink vannak, kik nyugdijaikat illetéktelenül veszik, de miután ezek a jelentésben szét vannak szórva, bátor leszek a t. ház engedélyével egy csoportba összevonni, s ezek sorozatát bátor leszek felolvasni, hogy egy categoria se maradjon ki.

Kitünik tehát, hogy 1. vannak államunk nyugdijazásai közt olyanok, kiket semmi jogczimen nyugdij nem illet és vannak e categoriában olyanok is, kik 8000 frt évi nyugdijt huznak. 2. Vannak, kik jogos nyugdij illetéküknél jóval nagyobb összeget huznak, még pedig oly arányban, hogy 420 frt helyett 5250 frtot kapnak évenként. 3. Vannak olyanok, kiket csak évi végkielégités illetett volna, a kik az egyszer mindenkorra kapni kellettet összeget 8 év óta nyugdijként élvezik. 4. Vannak, — kik soha nyugdijképes hivatalban nem voltak s mégis nyugdijt élveznek. 5. Vannak oly nyugdijasaink, kik soha Magyarországon nem szolgáltak, csak idetelepedtek, s mert osztrák nyugdijaikat egykor magyarországi adóhivataloknál vették ki, most mi fizetjük nyugdijaikat. 6. Vannak a közös miniszterium által nyugdijazottak, kiket mi fizetünk. 7. Vannak, kiknek nyugdijai csak 23%-ban illetnek minket s mégis egészen mi fizetjük. 8. Vannak minisztereink által nyugdijazottak, kiket illetéküknél nagyobb nyugdijban részesitett az uralkodói kegy, melyet kormányunk az országgyülés kikerülésével a törvények ellenére eszközölt a mi terhünkre. 9. Vannak, kik bár hivatalban vannak, nyugdijaikat mégis élvezik. 10. Vannak a közös hadsereg nyugdijas állományából áttettt nagyszámu öreg honvédtisztek, kiket pár évi szolgálat után a mi terhünkre nyugdijaztak és végre 11. Vannak a bécsi hadügyminisztertől kinevezett és tőle függő nyugdijas csendőreink.

Ez eseteket tünteti elő a számvevőszék jelentése; de e mellett leplezhetlenül feltárja a volt kormányok szánandó mulasztásait, nyilt törvénysértéseit és önkényes eljárásait. Ilyen a többek közt az, hogy az országgyülés által irányadóul kijelölt 1848. előtti szabályzatok ellenére az absolutismus hivatalnokseregét nyugdijazták, pedig a hivatot szabályzatok szerint csak az egy huzamban, megszakitás nélküli szolgálati idő vétetett a nyugdijazásnál tekintetbe, már pedig ezek 1861-ben mind szüneteltek s igy őket legalább általunk fizetendő nyugdij nem illetheti, s még is mindezeket nyugdijjal látták el. (Mozgás a szélső baloldalon.)

Az 1848-ki szabályzat szerint nem voltak nyugdijképesek a hétszemélyes, királyi és kerületi táblák, erdélyi törvényszékek, tartományi biróságok tagjai, megyei és városi hivatalnokok, s ezeket még is legnagyobb részben nyugdijban részesitték. Ily vétke a volt kormányoknak az, hogy bár az állami főszámszék még 1873-bn beterjesztette a megvizsgált és kifogásolt nyugdijazások névjegyzékét, a kormány azt soha a képviselőháznak be nem adta, s igy történhetett csak meg, hogy az 1873-ki költségvetésben csak az erdészetnél 58,326 frt oly kegydij fordul elő, a mi az előző év költségvetésében nem létezett.

S nyilván való lesz az egyik kultusminiszternek azon az alkotmányos országok történetében még soha elő nem fordult törvény kijátszása, mely szerint az ország törvényhozásának tudta nélkül uj nyugdijszabályzatot alkotott, s azt az országgyülés kikerülésével az uralkodó által megerősittette, s nyugdijazásait a szerint eszközölte.

Im t. ház, az ttt röviden előadottakból könynyen kimagyarázható, hogy miként emelkedett a mi évi nyugdijtételünk — a hadsereget ide nem értve — 3.134,841 frtra. De t. ház! nekünk az okok és okozatok ismereténél s az egyszerü tudomásul vételnél nem szabad megállapodnunk, hanem miután nyugdijazattaink közt igen nagy számmal vannak olyanok kiknek nyugdijai a Lajtántuli országokat illetik, komolyan felszólitandónak vélem kormányunkat, hogy a 8 év óta helyettük nyugdij fejében kifizetett tekintelyes összegeket visszakövetelje. Felkivandónak hiszem az összminiszteriumot, hogy Magyarország több milliót kitevő nyugdij alapját, mely Bécsbe vándorolt, visszaszerezze, s határozatilag kimondani szükségesnek tartom, hogy a kormánynak szigoru kötelességévé tétetik, miszerint a nyári szünetelés ideje alatt az 1848 előtti alapokon a nyugdij normalet vagyis törvényjavaslatot elkészitve azt a jövő képviselőház megalakultakor rögtön terjeszsze be mert t. ház! Magyarország jelenleg naponta mintegy 9000 frtot fizet ki nyugdijilleték fejében, s az ország méltán megvárhatja törvényhozásától, hogy e jogosulatlan teher nagy részétől mihamarább megszabaditsuk. Ez a **teendő a jövőre nézve, a multra nézve pedig, nem** tudok oly engedékeny lenni, mint a zárszámadási bizottság s az elkövetett nagy hibákat és mulasztásokat tekintetbe véve a feltétlen felmentvényt nem adhatom meg. Ez iránt ugyan határozati javaslatot nem nyujtok be, remélvén, hogy azt más megteendi s feltartom magamnak azon jogot, hogy azt szavazatommal támogathassam. (Helyeslés a bal oldalon.)

Molnár Gy. előadó hosszasan válaszol Orban B. beszédére. — **Madarász** J észrevételeit, melyek inkább az átalánosságra vonatkoznak, a részleteknél kivánja elmondani, mire a ház átalánosságb elfogadja a jelentést a részletes tárgyalás alapjául.

Molnár Gy. előadó inditványozza: Vegye tudomásul a ház, hogy a kormánynak a nyugdijak körül követett eljárása a káz határozataiból folyó és törvényes.

Madarász József. T. ház! Kényszeritve érzem magamat a zárszámadási bizottság jelentése folytán ellenkező véleményt meriteni magából a zárszámadási bizottság jelentéséből, és ellenkező inditványt adni be. Azt mondja a t. előadó úr, hogy a képviselőház nem hozott semmi oly határozatot, mely a kormányt utasitotta volna, hogy a nyugdijakat ne a 66-iki hanem a 48-ik év előtti, nyugdijak szerint szabályozza. Én t. ház önmagának a zárszámadási bizottság véleményes jelentésének 3. lapja végén és a 4. lapja elején látom azon alapot, a melylyel a zárszámadási bizottság oda akarta vezetni a képviselőházat, mikép azt úgy értelmezze a képv. is, mint a zárszámadási bizzottság t. i. iparkodjék a koémánynak a felemelést megadni, úgy a mint az a kormányra nézve legkényelmesebb. A t. zárszámadási bizottság ugyanis előadójának javaslata szerint, a 3. lap végén előadottakból 3 következtetést von le, a mint az a 4. lap elején látható Azonban nem vonja ki a t. bizottság azt, a mi az előbbi lapon érintett határozatban épen olyan világosan van kifejezve, mint azon 3. pont, melyet a t. zárszámadási bizottsági előadó úr kiemelt.

Ugyanis az én véleményem szerint a képv háznak 1868. évi, nem is deczember 5-én, hanem decz. 2 án tartott ülésében, én legalább megnéztem a naplókat, de azt nem találtam, hogy a decz. 5-ki ülésben erről szó lenne, hanem találtam igen is azt, hogy 1868. évi decz. 2-án intéztetett el az ügy, de ezt csak futólag jegyzem meg, mert meglehet, hogy másképen találta, én azonban azt hiszem, hogy én helyesebben találtam, és ez tehát mindenesetre kiigazitandó lenne — mondom — én ezen emlitett határozatban még egy pontot látok, mely kivonható abból a már emlitett 3 ponton kivül, t. i. azt, hogy azon határozat szerint a nagy nyugdijak csakis az 1868. év utolsó feleig voltak a kormány által kifizetendőknek kijelentve, és igy kijelentve volt, a kormánynak az is, hogy az 1869. év elejétől fogva már a 848-iki szabályzaton tul, nagyobb illetékeket ne adjon nyugdijként, hanem amennyivel többet adott, azt vagy a végkielégitésbe, vagy az őket megillető nyugdijakba tudja be, s ez az, a miért én nem oszthatom a zárszámadási bizottság véleményének azon részét sem, mely az 5. lap közepe táján mondatik, hogy t. i. igen helyes volt. hogy nem az 1848. előtti szabál okban megállapitott kisebb mérv szerint nyugdijazta a kormány a nyugdijasokat, hanem az 1866-iki nagyobb mérv szerint. Én részemről teljesen ellenkező véleményben vagyok ezen előadott indokoknál fogva a t. előadó ur véleményével és igy a következő inditványt teszem le e részben a ház asztalára. „A zárszámadási bizottság jelentése ellenében alulirt képviselő kifejeztetni kéri, hogy a felelős magyar kormány által eszközölt nyugdijak nem felelnek meg a képv. ház határozatának és igy a nyugdijak végleges megállapitása után, a tulfeszitések részint a végkielégités, részint a további nyugdij illetményekbe beszámitandók lesznek az 1868. deczember 2-ki határozat értelmében.

Széll Kálmán pénzügyminiszter sajnálja, hogy e fontos ügy sem a multra, sem a jövőre nézve még meg nem oldatott, s hogy ez ügy nem törvény, de a fenálló rendeletek igy vagy amugy történő értelmezése alapján szabályoztatott. A mi a jövőt illeti, e kérdés mielőbb törvényes szabályozást nyer; itt azonban a mult forog kérdésben.

A miniszter azt gondolja, hogy helyesen fogta fel a miniszterium e kérdést, midőn ugy magyarázta és azon gyakorlatot állapitotta meg, hogy midőn a ház az 1867. évben határozottan sanctionálta az 1866. évi pensionális normalét, miután a 1868 felhatalmazási törvény ezt szintén szentesitette, s miután 1870-ben egyenesen megmondta, mely categoriákat nem tart nyugdijképeseknek: ebből világosan és jogosult volt a miniszterium azt az értelmezést levonni, hogy mindazon categoriák, melyek azon határozatban meg nem jelöltettek az 1867-ki határozat által is életbe léptetett szabályzat szerint lesznek kiszolgáltatandók.

Zsedényi E. szerint a képviselőház csak is a vizsgálat eredménye és a bizottság által javasolt határozatok felett itél, csak ezek lehetnek az országgyülési tanácskozásnak tárgyai, és ezek nyomán arra hivja fel a házat, hogy a jelentés 18-dik lapjától fogva olvastassék fel pontonként.

Molnár Gy. előadó a következő határozati javaslatot terjeszti be: a ház helyeslő tudomásul veszi a miniszterum azon eljárását, — hogy a nyugdijazást az 1866-dik évi deczember 9-dikén kelt legfelsőbb szabályzat szerint eszközölte és eszközli.

Lázár Ádám. T. képviselőház! Én t. ház, részemről ezen kérdést sokkal fontosabbnak tekintem, sem hogy a felett könynyü szerrel keresztül menni lehessen, mert miután a pénzügyminiszter ur előadása szerint két határpont fog előállani, a mely részint a 1870-diki IX. t. cz. ben, részint a bizottság által jónak látott körvonalozáson alapszik, hogy t. i. a háznak 1870. márcziusi határozata némileg kifejezést talált a bizottság határozataiban, a hol a 1867. március 10dike előtti nyugdijazásokról van szó, és a hol ezekre később oly nevezetes határozatokat véleményez, melyek a nyugdijásokra nem a jogosultság, hanem bizonyos politikai szempontok figyelembe vételével vonatkoznak: épen ezen kérdés méltányos, komoly megfigyelésével ne méltóztassanak oly könnyü szerrel elvetni Madarász József t. képviselőtárs sem inditványát, mert itt teszszük le alapját annak, hogy később a ház rendszeres nyugdijazás iránti törvényt hozhasson; és addig is az 1866-dikbeli, a közös pénzügyminiszterrel megállapitott rendszer fog gyakoroltatni, a mi által Magyarországra nem 3 millió, hanem ennél jóval több adóteher fog háromolni.

Elnök feltevén a kérdést a ház többsége elfogadja a zárszámadási bizottság határozati javaslatát s igy Madarászé elesik.

Molnár Gy. előadó. Az 1867. évi március 10. napját megelőző időben nyugdijazott egyének jegyzékében oly nyugdijas, kit az 1870. márcz. 22-éről 1626. szám alatt kelt képviselőházi határozat szerint nyugdij nem illett, két egyén találtatik, ugymint: Bogyai Lajos és Gerson Antal. Ezekre nézve a bizottság azt inditványozza, hogy a belügyminiszter felhivandó lesz a ház által, hogy Bogyai Lajos és Gerson Antal részére kijelölt többletek további fizetését szüntesse be; a részökre azon időponttól kezdve, melytől a többi hason categóriákba tartozó hivatalnokok részére be lett szüntetve a fizetés, illetéktelenül kifizetett nyugdijak visszafizetését is eszközölje. Bogyai Lajos részére a többlet 875 frt, Gerson Antal részére pedig 1556 frt 66½ kr.

Tisza K. b. ü. miniszter a nyugdij beszüntelését helyesli, de az illetők részére 8 évig utalványozott s általok bona fide felvett összegnek visszakövetelését nem tartja méltányosnak.

Szederkényi N. nem kutatja, hogy kik utalványozták az összeget. A ház elé világosan ugy van terjesztve, hogy több kiadás történt; ez mindenesetre visszaveendő. Ha majd a belügyminiszter megrendeli, hogy azok a nyugdijak fizettessenek vissza. s kitünik, hogy nem lehet az illetőkön megvenni, ez közigazgatási utra tartozik, ennek ellenkezőjét inditványozni méltányossági szempontból nem lehet; a ki többet vesz ki, az tartozik a többletet vissza adni. Természetesen csak akkor, ha van rajta mit megvenni, adhatja vissza azt, a mi őt nem illeti meg; ha pedig nincsen mit megvenni rajta, akkor természetesen nem is lehet rajta megvenni. — Ez a rendje a dolognak. Tehát ezen okoknál fogva a javaslatot az eredeti szerkezet szerint kéri fentartatni.

Madarász J. hasonló szellemben szól a kérdéshez. — A ház többsége a javaslat első részét elfogadja, a második részt azonban elveti.

A zárszámadási bizottság inditványozza további javaslatában, hogy a D alatti kimutatásban foglalt 58 egyénnek nyudijai továbbá is folyóvá tétessenek, s a végkielégitését szintén megadandóknak véleményezi.

Madarász J. A zárszámadási bizottságnak kötelessége volt, a ház határozatai szerint megitélni ezen nyugdijazásokat, mint biróság és szigoru hatalom. Azonban én nem látom azt, hogy a zárszámadási biz. kötelességét teljesitette volna. A zárszámadási bizottság ha nem volna is insinuatió, maga szolgáltatna alkalmat arra, mivel daczára annak, hogy maga is bevallja, hogy ezen 58 egyén a ház határozatainak értelmében végkielégitésben volna részesitendő birói itélet helyett könyörületességet és elnézést javasol kérvén a t. házat, hogy nyugdijukat ezentul is hagyja meg. Engedje meg tehát a t. bizottság, ha arra kérem, hogy ne mondja azt, hogy neki kötelessége a ház határozatait szigoruan alkalmazni, mivel ezen elv ellen, melyet felállitott, ő maga vétett. Én e tekintetben, miután azt hiszem, hogy vannak egyének ezen 58 között, a kik igen csekély nyugdijjal vannak ellátva, sőt ezen 11 egyén között is vannak, a kik 200—800 frt nyugdijat huznak, s igy ezeknek összes nyugdija 2300 frtot tesz, holott végkielégitésükre 200 frttól 1200 frtig terjedő összegek vannak előirányozva, mondom ezek semmi esetre sem oly egyének, mint azok, kiket ezen 58 közül elősorol az előbbi lapon a bizottság. De ha könyört akar szolgáltatni bizonyos tekintetben a szolgaknak és a csekélyebb fizetéssel nyugdijazottaknak, ezt ajánlhatta volna eltérőleg a ház határozatától mint nem biró. Sajnálom, hogy azon egyének közt vannak igen szegények: hanem azt hiszem, hogy az ország adója igen nagy részben sokkal szegényebbektől hajtatik be és pedig könyörtelenül még az adóvégrehajtást szabályozó törvény ellenére is, akkor nem tehetek róla: ha magamat a ház határozata ellenére abba a könyörületes helyzetbe nem helyezhetem, melybe a t. előadó ur magát helyezni jónak látta a ház határozata ellenére, és ezért e tekintetben két javaslatot teszek le a ház asztalára.

Az első igy szól: „A 19 lap D.) pontjában a számszék által 24703 frt 50 krral végkielégithetőnek ajánlott egyénekre nézve a számszék véleményét, hogy elégitessenek ki végkép, elfogadni kérem."

A második pedig, mely a 9 egyénre vonatkozik igy szól: „A zárszámadási bizottság jelentése a 20 lapon előadott és megnevezett 9 egyénre nézve a könyörületi elnézést hozván javaslatba és igy az államot évenként 2303 frttal kivánván igazságtalanúl terhelni: alólirott képviselő a számszék véleményéhez csatlakozva, a nyugdij további fizetését megszüntetni és őket végkép kielégitetni kéri.

Molnár Gy. előadó megjegyzi, hogy az államszámszék az illetőket egyáltalában nem kivánta végkielégitésben részesiteni, sőt a nyugdijat ezeknek járatni kéri, egyébiránt a képv. háznak, mint legfelsőbb politikai birónak joga, sőt szokszor kötelessége bizonyos humanitási tekinteteket figyelembe venni Ha a ház akarja, vegye figyelembe, ha nem akarja, ne vegye. Ezután a jelentés értelmezése felett fejlik ki szócsere s végül elnök feltevén a kérdést, hogy elfogadja-e a ház a zárszámadási bizottság azon véleményét, hogy a belügyminiszteri tárczát terhelő nyugdijakról szóló D.) alatti kimutatásban a 4.11,15 stb. számok alatt megnevezett 58 egyénnek nyugdijai továbbá is fizettessenek? a többség elfogdja.

Várady József és Pöschel Jakab nyugdijazása tárgyában **Zsedényi** Ede a következő módositást adja be:

„Tekintve, hogy az 1868. 3. t. cz. 25. §-a szerint az 1848 ban fenállott magy. udvari cancellária minden akkori hivatalnokai és szolgái fizetésöket addig, mig másképen fognak alkalmaztathatni, egészen megtartandják. Tekintve, hogy Várady József, mint udvari tanácsos, Pöschel mint segédkiadó 1848-ban a magyar cancellaria hivatalnokai voltak, sőt ezen D. kimutatás 165—389-ig tételeiben emlitett egyének is otthon szolgáltak, alólirt inditványozza, hogy a D. alatti kimutatásnak ezen tételei bővebb átvizsgálás és jelentéstétel végett a miniszteriumhoz utasittassanak. — **Széll** K. p. ü. miniszter elfogadja Zsedényi módositványát.

Molnár Gy. előadó kijelenti, hogy bizottság az allamszámszék alapján tette tvjavaslatát. A mennyiben azonban az igazság érdeke azt hozza magával, hogy semmi el ne mellőztessék, a mi a dolog kideritésére szolgál, elfogadja a módositványt.

Szederkényi Nándor, bár nagy baj, hogy most utólag derittetik fel az, a mit különben egyszer lehetett volna felderiteni, miután a dolog csakugyan nincsen egészen tisztázva, elfogadja a módositást.

Lázár Á. nem pártolja a módositványt, mert 1870-ben határozottan oda utasittatott az állami számvevőszék, hogy a nyugdijasoknak minden okmányait megvizsgálja és azoknak jogosultságát évenkint nyilván tartsa. Tárgyalás alatt áll épen az állami számvevőszék által előterjesztett a nyugdijasokról szóló jogosultságnak és minden rájuk vonatkozó mozzanatnak tüzetes és összefoglalt jegyzéke. Erre nézve igen helyesen jegyezte meg az állami számvevőszék, hogy az 1870-ik évi márczius 22 éről hozott határozatban emlitett 23%-ek illetményre vonatkozó többlet szüntettessék meg, mivel többet vettek fel és ez térittessék vissza az állampénztárba.

Nem látja át, hogy azon fölfejtések után, a melyeket a bizottság előadója e tárgyban tett, e kérdést még bővebb felvilágositás nyerhetése végett vissza keltessék utasitani. A ház Zsedényi módositványát fogadja el.

Vay Miklós báró és társainak nyugdijazása hosszu élénk vitára szolgáltatott alkalmat. — Mindenek előtt:

Zsedényi Ede kiemeli, hogy a képviselőháznak 1870 évi martius 22-én 1606 sz. a. hozott határozata szerint az 1849-ik év óta nyugalmazottak közül nem illeti nyugdij azokat, a kik az absolut kormány alatt politikai közigazgatási kormánytestületeknél, tanácsosinál nagyobb rangban voltak és kik a törvényhatóságokban főnöki hivatalt viseltek, — ezek nyomán az államiszámszék a D) kimutatásban felsorolt és ezen catherogiahoz tartozó egyének részére kiutalt nyugdijat illetőleg a nyugdij többletet megszüntetendőnek véli.

A zárszámadási bizottság elismeri, hogy az érintett határozat szerint a kiutalt többlet — **14930 frt megszüntetendő lenne, miután azonban** az 1870 martius 22-én hozott határozat kirekesztőleg az absolut kormány által folyóvá tett nyugdijakra alkalmazható, az alkotmányos miniszterium által megállapitott nyugdijak érvényének megszüntetése ellenben alkotmányi lehetetlenség, az állami számszék véleményét elfogadásul nem ajánlja. — A bizottság ezen állitásának jogosultságát kereken tagadom, ki már 1868 deczember 5-én a nyugdijak kérdésében az esmeretes határozatot épen azért inditványoztam, mert az akkori magyar miniszterium sem tekintettel nem lévén hazánk törvényes nyugdijszabályaira, a törvényhozás hozzájárulása nélkül, azon nyilt császári parancs nyugdij szabályai szerint járt el, mely két hónappal elébb 1866 deczember havában kiadatott és igy hazánkban ez előtt soha nem is alkalmaztatott ez által pedig az országunkat terhelő nyugdijakat 700,000 ftot egy év alatt 800,000 frtig szaporitotta. Igaz, hogy az országba hozott külföldi tisztviselőket minél előbb hazájukba vissza kellett származtatni, de azt sem igazságosnak, sem méltányosnak nem tarthattam, hogy miután az osztrák kormány 1849 ik évben hazánk kormányzatát átvevén, az akkori törvényhatósági alkotmányos tisztviselőktől, az 1848 előtt fenállott magyar nyugdijszabályok alapján, a nyugdijt megtagadta, és a magyar miniszterium 1867-ben az absolut kormány törvénytelen szolgáit, és egyéb közegeit illetéktelen nyugdijakkal megajándékozta

Sem maga a miniszterium sem a képviselőház soha nem tartották alkotmányi lehetetlenségnek bár a törvényes kormány által de illetéktelenül megállapitott nyugdijak érvényének megszüntetését, sőt a törvényhozás szoros kötelessége ott hol a kormány ezeket nem alkalmazza a képviselőház által hozott végzésekhez a nyugdijaknak megszüntetése által érvényt szerezni, a törvényhozás megállapodásának curiozumát, parlamentaris férfiak előtt, több indokokkal védeni felesleges és azért egyszerüen a következő módositványt elfogadásul ajánlom:

Tekintve, hogy a képv. háznak 1870-ik évi márcz. 22-én 1626 sz. a. hozott határozata szerint, az 1 49 ik év óta nyugalmazott hivatalnokok közül, nem illeti nyugdij azokat, a kik az absolut kormány alatt politikai közigazgatási kormány testületeknél, tanácsosinál nagyobb rangban voltak és kik a tvhatóságokban királyi biztosi főispán helyettesi vagy főnöki hivatalt viseltek.

Tekintve, hogy ezek ellenében a zárszámadási bizottság által előhozott azon indokolás, miszerint az érintett határozat csak is az absolut kormány által folyóvá tett nyugdijakra alkalmazható, már eddig is, a több illetéktelen nyugdijaknak ezen határozat értelmében a miniszterium utján eszközölt tettleges megszüntetése által czáfoltatott meg — alulirt inditványozza, határozza el a ház, hogy a D) alatti kimutatás kérdése négy tételeiben felsorolt és az 1870-ik évi márcz. 22. hozott határozat a) és b) cathegeriáihoz tartozó egyének részére kiutalt nyugdij illetőleg nyugdijtöbblet, a belügyminiszter utján az államszámszék véleménye szerint megszüntetendő.

Tisza K. belügyminiszter kéri a házat, fogadja el a zárszámadási bizottság véleményét, mi ha nem történnék, kérni fogja a házat, hogy a kérdés felderitése végett utasitsa vissza azt a miniszteriumhoz.

Csanády Sándor: Midőn a belügyminiszter ur azon lobogót, mely alatt 8 éveken át küzdött, a lomtárba dobta, ezen eljárást sokan azzal mentették, hogy a jelen szük pénzügyi viszonyok miatt kötelessége volt elfogadni a miniszterséget azért, hogy az állam pénzügyeit rendezze. Megvallom, hogy ha figyelemmel kisérem a jelen kormánynak kormányra lépése idejétől való eljárását a pénzügyi viszonyokra vonatkozólag, ugy találom mikép a kormány épen ellenkezőleg járt el, mint a minő eljárást vár tőle az ország, (Igaz! a baloldalon) oka ha nem is emlitem azon körülmény, miként a jelen kormány daczára annak, hogy a költségvetés egy részének fedezésére a legközelebb mult időkben kölcsönkép felvett összegeket forditja; nem elégszik meg azzal, kogy az előbbi pénzösszeget behajthassa, hanem a különböző adónemeket magasabbra emelte, sőt ujabbakat is hozott be, bár e haza polgárainak nagy része inséggel, nyomorral küzd. — A jelenlégi kormány eljárását ha figyelemmel kisérjük a pénzügyeket illetőleg, még méltányossági szempontból is kiván némi kiadásokat megszavaztatni, mint történt a mai nap is egy pár nyugdijra vonatkozólag, a melyeknek elfogadását a belügyminiszter ur méltányossági szempontból inditványozta.

Ha t. képv. ház! telt kincstárral rendelkeznék az ország, a nemzet, igenis helyén találnám azt, hogy méltányossági szempontból is adományozzon az ország, de akkor, a midőn adósságot adósságra halmoz, akkor, mikor oly szigoru anyagi körülmények között vagyunk, hogy a napi szükségletek fedezésére való pénzösszegek felett sem rendelkezünk, én efféle méltányossági szempontbóli megszavazásokat nem tartok helyesnek, nem a nemzet jelenlegi nyomoru viszonyaival megegyeztethetőnek és én ép ez indokból kiindulva a Zsedényi Ede képv. ur által beadott javaslat elfogadása mellett nyilatkozom. (Helyeslés a baloldalon.)

Madarász József. T. képv. ház! Ismét 15,000 frtról van szó, melylyel a számszék jelentése szerint kelleténél több ajánltatik a zárszámadási bizottság előadója által elfogadtatni. Miként Csanády Sándor képviselő ur érintette, még akkor is ha az állam pénztára tele volna, akkor is azt állitom, hogy sokkal több jótékonysági intézet van, melynek ezen 15,000 frtra évenkint szüksége van, most pedig azt állitom, hogy midőn a zárszámadási bizottság előadja azt, — hogy ezen itt emlitett körülbelől 15,000 frtnyi többletösszeg a ház 1870. márczius 22 iki határozata szerint azon nyugdijasok osztályába tartozik, kiket nyugdij nem illet, midőn egy az alkotmányosság fogalmát sem ismerő indokolással óhajtja a kormány elfogadtatni ezen 15,000 forintot, akkor határozottan kötelességemnek tartom, mint képviselő nyilvánitani, hogy itt a zárszámadási bizottság mint a szabadelvü pártnak kedvező, akarja a ház által a véleményt elfogadtatni.

Ne tegyünk titkot t. ház azokból, (Halljuk!) a mik köveleltetnek. Itt például 2000 frttal van Vay b. illetve, kinek eddigelé is indokolatlanul járt 7—8 vagy bármennyi éven keresztül; mondjuk meg tisztán, hogy nem elég az, hogy nem követeli az ország, hogy adja vissza, vagy legalább az a miniszter legyen felelős, ki indokolatlanul, jogosulatlanul, helytelenül kiutalványozta, hanem helyes az, hogy mivel ő most a felsőházban megalakult szabadelvü pártnak egyik elnöke. (Ugy van! a baloldalon. Nagy zaj és mozgás a középen.) Maga azon szabadelvü pártnak tekintélye kivánná azt, hogy megfontolja, mire adja ki azon pénzt, melyhez a legszegényebb ember is járul s a melyre előbbeni számokkal már majdnem 24,000 frt szavaztatott meg, mivel az állam nem köteles. És most ismét 14,930 frt szavaztassék meg. Én teljesen indokolatlannak és teljesen helytelennek látom a képviselőház azon irányát, melyet követni készül. Helytelen pedig azért, mert nincs itt azon összeütközés, melyet a belügyminiszter ur felemlitett.

Az 1870. éviről azt mondja a t. előadó ur, hogy az később hozatott, tehát ne terjesztessék ki azokra, kiket a magyar kormány nyugdijazott. Hanem bocsásson meg nekem a t, képviselő ur azon eszmére, azon elvre nézve, hogy ha egyszer egy törvényes, egy alkotmányos kormány kiutalványozott, annak a képviselők általi netáni megtámadása az állam hitelén és erkölcsi értékén a legmegren**dőbb sérelmet követné el, — kénytelen vagyok**

kinyilatkoztatni, hogy én ezt az alkotmányosság első abcjével sem tudom megegyeztetni. (Élénk helyeslés balfelől. Ellenmondás a középről.) Hiszen akkor a kormány teljhatalmi zsarnok. Pl. a kormánynak most csak 8000 frtra van szüksége egy egyén megjutalmazására. (Zaj a középről). Hát tessék a kormánynak kiutalványozni 10000 frtot, százezreket, milliókat s akkor aztán ehez az országnak semmi joga szólani.

Ez oly annyira meg nem egyeztethető az alkotmányos eljárással, miként én azt hiszem, hogy a képv. ház ezeket tekintetbe véve semmi esetre sem fogja elfogadni a zárszámadási bizottság véleményét, melynek ellenében én Zsedényi képv társam határozati javaslatát pártolom. Ha azonban netalán a képv. ház többsége daczára annak, hogy országunk ily nyomorult helyzetben van, daczára annak, hogy a kormány első feladatául tüzte Magyarország rongált pénzügyeinek rendezését és ugy akarja rendezni, hogy egy igazságtalan, jogtalan, méltánytalan követelésekkel akarja tovább is az államot megterhelni — én ugy hiszem, ez önmagának a kormánynak sem lehet szándékában — akkor is a legroszabb esetben a belügyminiszternek azon javaslatát fogadja el a t. ház, hogy bővebb megfontolás végett utasittassék vissza. Én azonban az ország jelen helyzetében ezt is csapásnak tartanám, mert egy évre már elvesztené az ország a 14 000 frtot helytelenül, igazságtalanul, és olyanok részére, kik nem is szorulnak rá. Ezen indokból én Zsedényi határozati javaslatához csatlakozom. (Helyeslés bal felől.)

Tisza K. tagadja, hogy ő méltányossági szempontból kérte volna a nyugdijak megszavazását s hogy átalában most nyugdijat akarna megszavaztatni, mivel itt már megszavazott s éveken át kiadott nyugdijak megtartásáról van szó.

Lázár Á. hosszasabban kiván e tárgyban nyilatkozni. (Felkiáltások: Holnap!)

Holnap a kérvények után tehát a zárszámadási bizottság jelentése fog tárgyaltatni.

Ülés vége 2¼ órakor.

Siklós, május 10.

Az „Igazmondó“ f. é. 15-ik számában „többen“ aláirással egy siralmas, valakit magasztaló, de egy másik személyt denuncziáló és rágalmazó levél jelent meg, melyre a czáfolatot be is küldtük, de kiadása megtagadtatott.

Hogy az „Igazmondó“ nem közölte czikkünket, arra előre elkészülve voltunk; mely körülmény szerintünk abban leli magyarázatát, hogy eddigelé elmulasztottuk a „Hozsánna“ kiáltást a „Dávid fiának“ megküldeni, azaz elmulasztottuk Siklóson a szabadelvü párt megalakitásának nagy munkáját keresztül vinni, Tisza Kálmánnak bizalmat szavazni és arról az „Igazmondó“-t, mint legilletékesebb referenst kegyesen értesiteni. Elmulasztottuk a siklói független-égi pártot és 48-as érzelmü publikumot az egyedül idvezitő párt kebelébe, a szabadelvü kormánypártba beolvasztani, s eddigi politikai álláspontunkat renegálni, a képviselő balközépi párt taktikája szerint az urszine változása dogmája szerint idomitani, s az „Igazmondó“-val a mostani eldorádói állapotokra hozsánnát kiáltani.

Ez ugyan nagy bün lehet az Igazmondó szerint, de ez a bün hadd terhelje a mi lelkünket, s nem kérünk az Igazmondó kegymosolyából a magunk számára Mi nem gátoljuk Siklóson a balközépnek a deákpártali egyesülését, mivel mi itt nem ismerünk ily elvü pártot; találkozik ugyan mintegy két három balközépi es öt-hat jobboldali deákpárti ezek alaknlhatnak miattunk párttá, ha tetszik szabadelvüvé is, de annak nem veszi hasznát az Igazmondó pártja, mert ez nem mutatja magát, s csak ugy magába zárja politikai hitvallását s okosabbnak tartja a hallgatást.

De térjünk értekezésünk valódi czéljához, az „Igazmondó“ f. évi 15-dik számában közlött siklósi panaszharg hazugságainak megczáfolásához, a „többen“ levelezőkhöz szólunk.

Önök az „Igazmondó“ fentebbi számában t. Bogárdi urat vakmerő rafogásokkal illetik, hetedhét országra szóló hirü predikátornak csufolják, mit bizonynyal ő maga sem hisz el; csendes, békeszerető, takarékos és bölcs lelki pásztornak mondják, a ki életében még senkit meg nem bántott, de a kit mindenki bántalmaz és megkeserit. Oh! hogy ragadhatta el önöket fanatikus buzgalmuk anynyira, hogy őt az egekig magasztalva, egy ártatlan lelkészt pedig, kit önök megnevezni nem mernek, nemtelen gyanusitásokkal és rágalmakkal illetnek, s a porba rántani s meggyalázni törekednek?

Nem pirulnak önök, hogy akkor, midőn imádott bálványukat a szentek sorába felavatni igyekeznek, egy másik és becsületes ref. lelkészt orozva névtelenül megtámadnak, arra hazug és nemtelen rágalmakat szórnak? Avagy összeférhetőnek tartják önök a polgári erkölcsiséggel azon esztelenül kiejtett vádat, hogy a mostani presbyterium az egyház romlására tör, s miattok veszendőben forog az egyháznak 800 frtja, s e miatt a superintendentiális hatóság figyelmét hivják fel, hogy változtassa meg a mostani törvénytelen állapotokat s csináljon az egyházban rendet?

Önök mondják azt, hogy a presbyteriumot az olvasó egylet választotta s azért magamagát candidálta és igy törvénytelen, mely még az esperes ur akaratának is ellenállt? önök, kik azt sem tudják, mi az a rend és kötelesség ismeret valamint az egyházi ügyek vezetésénél okvetlen megkivántató tudomány és szakismeret; a kik azt sem tudják, mi az a kétszer kettő négy, s mégis önök mernek gyanusitani és rágalmazni oly egyéneket, kik vállalkoztak az Augiás istállóját kitisztitani, azaz a 4—5 év óta heverő és rendetlenül vezetett tudatlanul jegyzett egyházgondnoki számadásokat megvizsgálni, az egyházi háztartás vezetésével a rendet és sulyegyent helyreállitani, a hiányzó reformokat létesiteni és az önök által megzavart békét helyreállitani?

Önök mondják azt, hogy az olvasó egylet tagjai ha szeretik magokat értelmiségnek nevezni, ne avatkozzanak az egyház ügyeibe, mert ők nem képeznek hatóságot az egyházban! Avagy önök heten az illetékes szószólók közöttünk, kik az ABCés könyvnél egyebet nem olvastak soha, s megelégesznek azzal, a mit ezelőtt 40—50 évvel a népiskolában tanultak, s több ismeretre nem törekednek; az olvasó egylet 150 ref. tagja pedig, a mely 8 év óta mióta az egylet fenáll, igyekszik elméjét hasznos olvasással és ismeretekkel gazdagitani az egyházi hivatalok betöltésénél be se folyjon s engedje át önöknek a tért, hogy azon öntudatlanul az egyház romlására müködjenek?

S miután önök egy ártatlan ref. papot oly illetlen módon gyanusitani és rágalmazni merészeltek: nevezzék önmagokat, nevezzék meg az általuk gyanusitott és rágalmazott lelkészt, mert ámbár sejtjük, sőt tudjuk, hogy önök azon 7 gyász vitéz közül valók, kik képviselik az általok agyondicsőitett papi kormánypártot, mely párt ha testületileg irta volna is alá undorral telt levelét, nem haladná meg az apostolok 12-ős számát, de szükségünk van reá, hogy álarcz nélkül szemlélhessük, s ha megláttuk, a közvélemény igazságos itéletének átadhassuk.

A mi Bogárdi ur nagyon magasztalt érdemeit illeti, hozzá nincs szavunk, ismerjük mi őt jól, s ismeri őt az egész superintendentia eléggé; nem irigyeljük dicsőségét, s azt hiszszük, hogy kartársai sem irigylik tőle babérait, s nem vágynak oly hizelgő s nem érdemelt hiu magasztalásokra, mint ő, mert ha sejtelmünk nem csal, ezen öndicsőitő és magasztaló, másrészt rágalmazó levelet az ő sugalmazása szülhette. — Korsós Ferencz, Gyenis István, Saortay István, Kovács Antal, Gyenes Sándor, Kun Ferencz, Kun Sándor, Korsós János, Baka Lajos, Baka Dániel, Bencze Dániel, Borbély Sándor.

Selmecz, máj. 12.

Az „Egyetértés és Magyar Ujság“ f. évi 15-ik számában egy vidéki tudositás jelent meg Selmeczbányáról, mely a főispán bevonulásáról beszél. — Sok ember nem szereti azon czikket, különösen azok, kik talán tudják, hogy való azon czikk tartalma. A czikk irója senkit sem akart sérteni, de nem is szokott. — Nem sértette a selmeczi polgármestert, kit ismer és tisztel; az csak nem vehető sértésnek, hogy a polgármester ur a bevonulás alkalmával „a főispán jobbján foglalt helyet,“ hogy miért, azt tudja ő, és tudja a sorok irója is most már. A mi a főispán ur multját illeti, hiszen az egész, mi róla mondatik, idézet a „Bol. Miská“-ból és Csernátony lapjából, különösen azon időből, midőn a főispán ur ki lett nevezve szerb kir. biztosnak. — Azok nem a czikkiró személyes vagy egyéni nézetét és véleményét képezik. Ha nem igazak az idézettek: minden honfival „Vigil“ fog legjobban örülni akkor, és gratulálni a főispán urnak. A mi a plébános urat illeti, aligha önmaga is jobban nem szereti, hogy „Worte an das Volk“ (1848. Neusohl stb.) czimü borzasztó röpiratára ne is reflectáljak; mert a mi abban elmondatott, azáltal épen a plébános ur sértett meg vérig minden, de minden magyart; azt fölemliteni se bün, se sértés, és nem is akart az lenni, mi e sorok által nyiltan is jeleztetik, sőt még több is, az t. i. hogy „Vigil“ ne hozzon szerencsétlenséget egyik barátjára se, se felülről se alulról: kijelenti azt is, hogy azon kérdéses czikket, mely ott van a lapban, nem azon egyén irta, kit gyanuba vesznek,*) s kinek kellemetlenségeket akarnak szerezni a legkülönbözőbb uton és módon. (Tessék a „Bol. Miskát“ és „Ellenőr“-t visszavonásra birni, Vigil akkor csatlakozhatik hozzájok bátran, sőt maga a t. lap, melyben megjelent az után nyomás, kijavitja azt). Ezekből — ugy gondolom — kiviláglik, hogy „Vigil“ senkit szándékosan nem sértett es nem is akart, valamint most sem akar. A miben pedig — saját egyénileg és nézetileg — megsértett volna valakit ama czikkben, azt — talán — eléggé helyreigazitá e sorai által.

Vigil.

Sárosmegye, május 12.

Az 1868 ban megalakult sárosmegyei ellenzék elnöke következő felhivást küldött szét:

„Országunk jelen izgatott politikai fejlődésének s azon pártcsoportosulások közepette, melyek hazánk politikai életét egy uj fázisba terelték, elkerülhetlenül szükséges: hogy az 1868-ik évi deczember 27-én itt megalakult ellenzék is azon álláspontot jelezze, melyből jövőre kiindulni, s azon irányt határozta meg, melyben politikai tevékenységét kifejteni szándékozik.

Ennek alapján van szerencsém t. cz. urasságodat tisztelettel fölkérni: hogy a folyó évi május 15-én délutáni 3 órakor nálam Eperjesen megtartandó pártgyülésre megjelenni sziveskedjék. Eperjes 1875. május 10. Podhorányi Nándor s. k. elnök.“

A gyülés lefolyásáról értesitendi e lapok t. közönségét Veritas.

Táviratok.

Fiume, május 14. A király ma reggel a katonai laktanyát látogatta meg és szemlét tartván az udvaron felállitott Kussevich gyalogezred és egy szakasz honvédség fölött megelégedését fejezte ki a tisztek előtt. A szemlén jelen volt József főherczeg, Mollinary, nagyszámu kiséret és sürü néptömeg. A katonai épületek és a tengerész-akadémia megszemlélése után a király visszatért a kormányzói palotába, hol a consuli testület s a tanári kar, a községtanács, az osztrák nemzeti bank fiókja, az iparegyesület és a horvát küldöttség hódolatát fogadta. — Ezután 96 magán kihallgatás után diszebéd volt.

London, máj. 14. A „Times“ azt hiszi, hogy a britt kormány nemzeti kötelességének tekintette a leghatározottabban kifejezni nézeteit a béke fentartásáról a legujabb aggodalmakkal szemben. És e kifejezés a legszivélyesebb fogadtatásra talált, mit bizonyit az, hogy Berlinből a legmegnyugtatóbb válasz érkezett s egyszersmind a franczia kormány is elismerte a britt kabinet baráti fáradozásait. A közvélemény csak szerencsét kivánhat Disraelinek lépéseinek eredményéhez.

Prága, máj. 14. Az országgyülés elfogadván azon határozati javaslatot, mely szerint a kormány utasittatik, hogy a vámtarifa tárgyalása alkalmával figyelemben tartsa a belföldi ipar érdekeit — az ülésszak bezáratott.

Róma, máj. 14. Az itteni hivatalos körök által egész Európából vett hirek a legmegnyugtatóbbak s egyhangulag konstatálják, miszerint a császárok berlini találkozása kizárólag békés jellegü.

London, máj. 14. A felsőház harmadik olvasásban elfogadta a határozati javaslatot, mely szerint az irhoni kivételes törvények szeliditendők, — ezután az ülések f. hó 28-áig elnapoltattak.

Berlin, máj. 14. Az 1876-ki kiosztott államköltségvetési előirányzat szerint a deficit 23 millióra van redukálva.

Berlin, máj. 14. A senatus bizottsága az ujonczozási törvények 11. §-át, mely a papok besorozhatásáról szól, eltöröltetni inditványozza. — A katholikus érdekeket védő római első egylet feliratot nyujtott át a jelenleg Rómában időző német zarándokoknak, mely konstatálja, hogy a római és a német katholikusok közös czélra törekesznek s nem szünvén meg szeretni hazájokat, ellenszegülnek mindenkinek, ki a lelkiismeret jogait megtámadja.

Bécs, május 14. Hitelrészvény 232.25— Angol-osztrák 131.19. — Galicziai 231.— — Lombard 132.—. — Államvasut 294.50. — Trámvay 121.—. — Rente 69.85 Hitel sorsjegy 165.75. — 1860. 111.25 — Napoleond'or 8.91. — 1864. 137 — Arany 5.29.—.— Ezüst 102.85 — Frankfurt 54.— — London 111.45. — Porosz pénzutalvány 163.—.— Únio-Bank 110.75. — Török-sorsjegy 55.—. — Ált. épitő-bank 16.— — Angol épitő-bank 34.—.

Ujdonságok.

A „Valeria“ egylet által ma délután rendezett sétahangverseny az Erzsébet-téren csinosan sikerült. A hangversenyen Koburg herczeg is megjelent bájos nejével, ki ez alkalommal rózsaszin selyem ruhát viselt. Három zenekar müködött közre, ugymint a katonai zenekaron kivül Berkes társulata s egy 39 gyermekből álló s dzsidás egyenruhában müködő banda. A gyöngéd zsarolás csak kis virágcsokrok árulásában nyilvánult, de ez is nagyon olcsó árral (10 kr) megváltható volt, amin siettek is a jelenlevő fiatal emberek, kiket a szemek szép s gyöngéd mosolygások egészen elbájoltak.

*) Úgy van. Szerk.

Thaisz Elek királyi tanácsos. Nehogy sajtóhibának vegye valaki, ismételjük és körülirjuk: — Thaisz Elek Budapest főváros főkapitánya e minőségben szerzett érdemei elismeréseül a királyi tanácsosi czimet nyerte. A hivatalos lap mai számában olvasható meg. S ezt a fölterjesztést a „szabadelvü“ kormány főnöke és személykörüli minisztere Wenckheim Béla báró tette! A „Pesti Napló“ szerint különben ez „megérdemlett kitüntetés“ a mi az ur szine változásainak mostani napjaiban arra a gondolatra is juttathatja az embert, hogy az „Athenaeum“ nevezett lapja, miután az ok ugyis meg van rá a szabadelvü czimben, a kutyabőrök és rendjelek ellenségének csapott fel.

A sugárut elkészült, már tudniilik az ut, melynek koczkaburkolata körülbelül másfélévi munkát adott. A házsorok „majd“ csak később épülnek föl. A kocsiut pünkösd vasárnapján fog a közönség használatának átadatni.

„A Nép Zászlója“ e heti száma következő tartalommal jelent meg: Politikai rész: Három körrendelet. Mende Bódogtól. A király utja. Ébredés előtt. Kubinyi Lajostól. Országgyülesi napló. A nagy vasuti felhatalmazás. Kérdések és feleletek. — Vidéki hangok. Hogyan lehetne pénzügyünket függetlenné tenni. Andrássy Károlytól. A külvilágból. Ismeretek-tára: Az óra története. A m. t. akadémia. Szünóra: Furcsa versenynek még furcsább vége. M. P. után. Mi hir a fővárosban. Vidéki hirek. Mindenféle. Közgazdaság. Teendőink május hóban III. A budapesti piacz.

A budadapasti honvédegylet választmánya s a honvédmenház bizottsága értesiti tisztelettel az 1848/9-iki honvéd társakat, hogy öreg bajtársuk Riegler Pál főhadnagy meghalt és holnap május 15-ikén délutáni 4 órakor fog a Rókus kórházból eltemettetni.

A budapesti tanügyi bizottság, mint a női tornászat ellensége. (Beküldetett) T. szerkesztő ur! Több értelmes szülő, kik leányaikat a Terézváros nagykereszutczai főleánytanodába küldik, valamint Braun Mária kisasszony ez intézett jeles tanitónője azzal a kéréssel járultak Békei tanügyi tanácsos urhoz, engedné meg a leányoknak is az intézet tornahelyiségében a tornászat gyakorolhatását, mert figyelmes vizsgálat azon tapasztalatra vezette őket, hogy a sok ülő foglalatosság miatt alig van tiz ép növésü leány a tanodában, a többin már valamennyin gerincz és vállferdülés jelei mutatkoznak. De Békei tanácsos ur a tanügyi bizottság ellenzésére hivatkozva nem hajlandó a leányok számára átengedni az ugyanazon épületben levő tornahelyiséget; mi okból, nem tudjuk. Meglehet fontos okai vannak, de ezek alig lesznek a nevelés és élettan köréből valók. Minthogy ilyen nagy urakkal magán uton nehéz vitába ereszkedni, hiszszük, hogy a nyilvánosság foruma elég tekintélyes egy nehány kegyelmes érv kieszközlésére. Több terézvárosi szülő nevében Zöld Ferencz nevelő.

Hálálozás. Török Károly végzett jogász, népdalgyüjtő s a magyar földhitelintézet buzgó hivatalnoka 32 éves korában H.-M.-Vásárhelyt hosszas betegség után meghalt.

A vizvezetéki vizet Balló Mátyás városi fővegyész megvizsgálta s azt „elég“ egészséges tartalmunak találta, helylyel-közzel a vizvezetéki csövek ugyan iszaposak, de infusoriákra csakis egy helyen akadt. Ha a sors is beéri a „csakis“ vigasztalásaival, ugy se baj.

Az uj mértékek átszámitási táblázatai a m kir. mértékhitelesitő központi bizottság ellenőrzése mellett igen csinos kiállitásban megjelentek Posner Károly kiadásában, s e táblázatok ugy kiadónál, valamint az ország minden könyv- és papirkereskedésében darabonkint 3 krért kaphatók s igy a 16 dbból álló gyüjtemény ára 48 kr.

A drágaköveknek mint ékszereknek valódiságuk ismertetése becse és árszabása czim alatt Nagy Aladártól egy csinos füzet jelent meg Légrády testvéreknél érdekes tartalommal. — Ára 60 kr.

A „Budapesti rabsegélyző egylet“ Zádor Gyula elnöklete alatt ülést tartott, melyen Oblath titkár jelentést tett az egylet jan.—ápr. havi müködéséről. Ez idő alatt 20 egyén részesült pénzbeli segélyben, 4 elláttatott munkával, kettő visszanyerte előbbi állását, kettő uti költséggel láttatott el, és végül kettő hivatalban alkalmaztatott; továbbá a fővárosi és pestvidéki börtöniskolákban összesen 402 egyén részesült az egylet támogatása mellett oktatásban. Az egyletnek ez idő szerint 474 tagja van. Tiszta vagyona ápril hó végével 1046 forint 36 kr. Az egylet továbbá a pestvidéki börtönépület rozzant helyiségeit kijavittatta és átalakitotta, ugy hogy jelenleg annak minden helyisége használható állapotban van. A gyülés elhatározta, hogy az egylet javára, még a f. hóban majálist rendez.

A levelek kézbesitése oly csiga módra megy a fővárosban, hogy e tekintetben is óhajtandó már egy kis reform. Az esti vonattal érkező levelek másnap 10—11 óratájban, a reggeli, 9 óraival jöttek pedig csak délután kézbesittetnek. Lehet gondolni, hogy az ily késedelmes eljárás — aminőt a vidéki városokban is alig tapasztalhatni — mily káros hatással van épen itt a fővárosban, ahol az üzleti és társadalmi élet érdekei mindenesetre kiválóbban nyilatkoznak. — Felhivjuk e tárgyban a főpóstaigazgatóság figyelmét s gyorsabb eljárást és nagyobb erélyt kivánunk a közérdek szempontjából.

Találó felelet. A „Székesfehérvár és vidéke“ jegyzi föl a következő bon mot-t. A balpárti választó polgárok minden árnyalatu része, mult vasárnap értekezletet tartott a változott politikai viszonyoknál fogva. Az értekezleten G. szónok Tisza Kálmán érdemeit emelvén ki, azt mondá: hogy „Tisza kormányzásra lépte óta egyetlen ballépést sem követett el.“ Egy földmüvelő erre igen apropos azon megjegyzést tette: „nem ám, mert hiszen jobbra lépett!“

Czuczor-ünnepély. Az érsekujvári közönség a szomszéd Andód helységben született Czuczor Gergelynek emléktáblát állit, és ezzel ünnepélyt köt össze, mely junius 6-án fog megtartatni, s melyre az ottani közönség meghivja a magyar tudományos akadémiát és a Kisfaludy-társaságot, melynek Czuczor Gergely tagja volt. — Az ünnepély költségeire aláirás nyittatott. A többlet a Czuczornak emelendő szobor alapját fogja képezni.

A fenyitő törvényszék előtt tegnap egy csomó mákvirág állott. Kilenczen voltak, nagyreményü ifjak, kik Pacher Rudolfot, ki egy vesztegetési kisérlet miatt bajba keveredett és kilábolni akarván, e kilencz ifju körmei közé került, ezek minden módon ijesztgették és igy több mint ezer forintot csaltak ki tőle. A jó madarak közül többen mindenféle lopásokat is követtek el. A tvszék ma itélt e mostre-perben. Weisz Joachim vasuti gyakornok 7 évi, Tiringer Ö., pestmegyei árvaszéki dijnok 4 évi, Kovács László egy szabolcsmegyei gazdatiszt fia 4 évi, öcsese Kovács Bertalan, egy 18 éves ifju, ki lopásért már büntetve volt, 2 évi, Jurkovics Guido 21 éves joghallgató, egy földbirtokos fia 3 évi, Zsigrai Mihály, nagybolcsai születésü végzett jogász egy évi, Betróczky Ferencz 24 éves pinczér 1½ évi, Tassy Petz Gyula három havi sulyos börtönre, áldozatuk Pacher Rudolf szegedi vaskereskedő 6 havi sulyos börtönre itéltetett. Pacher, Weisz és Petz kivételével valamenynyien felebbeztek.

A hol a katona nem a nemzet fia. Szombathelyt történt. Esti féltizenegy óra tájt három tiszt lóháton a posta utczán végig nyargalt és pedig egyik közülök nem a szekéruton, hanem a járdán, szorosan az ablakok mellett. Három fiatal ember jött velök szemközt s ezek közül kettő a ló elől alig, a harmadik pedig csak ugy menekülhetet, hogy a járdán levő lovat pálczájával megütötte, hogy az félreugrott. Erre a lovon ülő tiszt megfordult, lovát az ifjunak irányzá, s azt egy kapu sarkában annyira megtipratta, hogy az összecsődült nép csak nagy nehezen tudá ismét feléleszteni, és hihető belső sérülést is kapott, mert az ápoldában van gyógykezelés alatt. Alig hinnénk a mai, mindenkitől miveltséget váró korban ily aljas eljárást egy katona-tiszttől, ha oly forrásból nem tudnók, melyben kételkednünk nem lehet. Nem ártana, ha az illető hatóság kipuhatolná a hőst, s annak bátorságát a békés polgársággal szemben kissé lelohasztatná.

Az akadémia idei nagygyülése (a 35-dik) e hó 23-án kezdődik az esti értekezletekkel. Május 24-én rendes havi gyülés lesz, 25-én tanácskozások 26-án tagválasztás, 29-én délben az igazgatótanács gyülése, 30-án pedig (vasárnap) az ünnepélyes közülés. Az akadémia e nagy-hete miatt a Kisfaludy-Társaság május havi ülését 26 dikáról áttették junius 2-dikára.

Gr. Széchenyi István hátrahagyott iratainak megvételére gróf Lónyay Menyhért felszólitotta a kaszinókat, olvasó és társasköröket s minden intézeteket, melyek keletkezésére Széchényi adta az irányt. A megvásárlott iratok, mint a magyar nemzet tulajdona, a magyar akadémiánál tétetnének le, hazánk azon első tudományos intézeténél, melynek alapitása Széchényinek legelső nagy és maradandó müve volt, hozzá kötve azon feltételt, hogy az akadémia gondoskodjék összes régebben kiadott és kiadatlan munkáinak, naplóinak és nevezetesebb levelezéseinek közzétételeről. A vételáron tul összegyült összeg legyen az akadémiáé, melyből mindenek előtt a kiadási költségek lennének fedezendők. A kijelölt czélra szánt összegek a magyar földhitelintézet pénztárába vagy egyenesen Lónyay Menyhérthez intézendők.

Rövid hirek. A „budapesti férfi dalegylet“ pünköst második napján a rákos-palotai erdőbe kirándulást rendez. — **A képzömüvészeti társulat** ezuttal saját tagjai közt is sorsolást rendez, melyre 2500 frt értékü képcsoport vásároltatik. — **Az aradi vértanuk emlékérmét** Klasson vésnök fogja késziteni, mint a ki a legelőnyösb ajánlatokat tette a központi bizottmánynál — **A biharmegyei régészeti és történelmi egylet** tisztujitása következő eredménynyel ment végbe. Elnök: B. Dőry József, alelnök: Gyalokay Lajos, ügyész: Ritoók Zsigmond, titkár ifj. Gyalokay Lajos, őr: Bölöny Sándor, van továbbá 12 választmányi és 7 tiszteletbeli tag, köztük József főherczeg. — **Az orvosok** és természetvizsgálók idei nagygyülése augusztus 26-án fog kezdődni. Mivel a gyülés helye a székely föld központja, az előpataki fürdő lesz: kétségkivül igen sokan fognak benne részt venni. — **Rónay Jáczint** a székesfehérvári belvárosi kisdedovodának anyagi felsegélyezésére 100 frtot adományozott azon igérettel, hogy évenként hasonló összeggel fog a nevezett üdvös intézet felsegélyezéséhez járulni. Ugyancsak székesfehérvárról irják, hogy az ottani lövölde máj. 17-én fog ünnepélyesen megnyittatni. — **Aradmegyéből** panaszolják, hogy a hernyók roppant mértékben támadják meg a gyümölcsfákat. — **A debreczeni** főiskolai önképző társulat junius 12-én a népkertben dalestélyt rendez. — **A főpostán** folyó hó 1-je óta egy pénzügyőri őrség áll fön, s ezen őrség ma 2 font magyar dohányt és 700 darab szivart foglalt le. — **Francziaországból érkezett** szőlővesszőket foglaltak le a fővámháznál, mint a melyek a philloxera vastatrix által voltak megfertőztetve.

Szinház. A nemzeti szinházban ma adatott Szigeti József legujabb népszinmüve „Mátyás király első kalandja“. A telt ház igen kedvezően fogadta és látható érdekkel kisérte a darab menetét mindvégig. Pedig nem egyszer már-már próbára készült tenni türelmünket kivált a lassan induló első s a szintoly széles csapásokban kifejlődő harmadik felvonás hol a szerző kevesebbb tért adott szerencsés humorának A közönség megjelenésekor tapsokkal üdvözölte Szigetit s mig a nyilt szinen a müvészt, a felvonások közt az irót ismételve tüntette ki. A többi szereplő közül Blaháné t illeti az első hely, kinek ugyancsak cikornyás dalokat irt Bognár.

Közgazdaság.

Budapest, május 14. A magy. kir. földmiv.-ipar- s keresk. miniszterium gyüjtése s illetőleg tudósitása szerint az ország több vidékein jótékony esők estek, de mint láthatjuk nem kielégitő mérvben, ugyannyira hogy kivált most a forró szél barangolása után ismét kivánatos volna egy jó, átható eső és pedig országszerte. A gabona csarnokban jelentékenyebb adás-vevés nem fordult elő s hivatalos jegyzés végett bejelentve nem lett. Az árak nem változtak. Szerződések ujbuzára 442—442 krjával, ujrepczére 10 frt 50—60 krjával köttettek.

Az értéktőzsdén nagyon csekély forgalom mellett következő érték papirok jegyeztettek: osztrák hitelb. 231½, magyar hitelbank 217½ frt; földhitel 75¼ frt; óbudai bank 31¼ frt; iparb. 50¾ frt; dijsorsjegy 83½ frt; pesti kölcsön 88½ frt; győrsopronyi vasutr. elsőbbs. 95½ frt; közuti vaspálya 221 frt. Viktoria malom 110⅛ frt; Állampapirjaink értéke nem változott; vasuti államkölcsön 100¼ frt; bordézsmav. 75 frt; földteherm. magy. 82¼, erdélyi 78½ frt. Franczia 20 frankos arany 890—892 kr.

„Mezőhegyesi szemle.“ E czim alatt a békésmegyei gazdasági egylet figyelemre méltó könyvecskét bocsátott ki, (kapható Aigner Lajosnál, ára 1 frt,) melyben kimutatja, hogy a mezőhegyesi nagyterjedelmü s igen dustalaju birtoknak tiszta jövedelme holdankint nem 8 frt 21 krt tesz, mint azt a hivatalos kimutatások velünk elhitetni akarják, hanem épen csak 66 krt, mi aztán már figyelmet érdemel a törvényhozás előtt is: mert ily szép birtoknak ily csekély jövedelme, ha a birtok okszerüen van kezelve, nem lehet, nem szabad, hogy legyen.

Ezen ferde állapot főbb okai, mint a gazdasági egylet müvéből láthatjuk:

1. A nyers bevétel csekélysége; 2. A kezelési költségeknek az eredményhez képest tulságos magas volta; 3. A ménesnek pazar javadalmazása. Idézzünk csak némely adatot az elsőre nézve: Termeltetik 9320 holdon. zabon kivül 474,382 frt értékig különféle gabona; termeltetik 4199 holdon zab és a zabot felemésztik abraknak a lovak.

Fizet pedig a zabtermés holdankint 36 frtot, holott a más gabnanemüek 50 frt 89 krt adnak. Ezen különbség maga 62,523 frt jövedelmi veszteség. Oka ennek tehát a jószág külső berendezése, keves marhalétszám, a trágya hanyag kezelése, a szántás csekélysége stb. stb. miszerint helyesebb berendezés mellett a birtoknak összesen 150,000 frttal kellene többet adnia.

A második ponthoz idézzük csak eme tételeket, tiszti fizetések, mindent hészpénzre redukálva 175,930 frt, a gazdasági katonai személyzet fizetése 83,178 frt, az összes regie 567,151 frt. Ily kezelés: 13 frt 9 kr költekezés a tiszti és cseléd fizetéseken kivül holdankint: a rosz gazdálkodás non plus ultrája.

A harmadik pontot illetőleg, mily pazar bánásmódban részesülnek a lovak, ez talán már eléggé köztudomásu tény.

A gazdasági uradalom jövedelmezésének silánysságát részletesebben eme 12 rendbeli intézkedésben s hiányaiban mutatja fel a gazdasági egylet:

1. A ménesigazgatásnak külön állása,
2. a ménesnek közös hadseregbeli közegek általi igazgatása,
3. katonáknak gazdasági cselédségül lett alkalmazása,
4. a gazdasági kerületeknek nagy terjedelme,
5. a kézi munkaerő hiánya s ezzel kapcsolatban,
6. gazdasági gépeknek elégtelen alkalmazása,
7. a szántóföld, kaszáló és legelő közti váltórendszernek teljes hiánya,
8. a regiek tulmagas volta,
9. a termelési ágak területeinek okszerütlen arányai,
10. a föld megmivelésének silánysága,
11. a legelők felesleges terjedelme és elvadulása,
12. az erdőségnek nem igazolt csekély jövedelme. A békésmegyei gazdasági egylet azonban a hiányokból nem azt következteti, mit a pénzügyi bizottságban és képviselőházban már többször hallottunk javaslani t. i. hogy el kell adni az egészet, hanem ép ellenkezőleg azt: hogy meg kell azt tartani, de ujjászervezni minta-gazdasággá mit következő érvekkel támogat:

„Az országnak Mező Hegyesen ló és szarvasmarhában meglévő páratlan tenyész-anyagát eladás utján megsemmisiteni, évtizedeknek gyümölcsét, a helyes irányu tenyésztésnek eddig elért nagybecsü eredményeit szélnek ereszteni: oly nemzetgazdasági bün lenne, melynek káros következményeit az ország gazdaközönsége jelenleg semminemü magán ipar utján helyre nem üthetné!

A teljes meggyőződés erejével hirdetjük ennélfogva szükségét annak, hogy az állam a mezőhegyesi ménest és gulyát tovább is fentartsa és fejlessze! — S mivel az állattenyésztés a mezőgazdaságnak egyéb ágait életfeltételül követeli, mivel továbbá a meglévő nagyértékü épületek is, nagy mérvük és központi berendezettségüknél fogva, mint nagybecsü beruházmányok, megfelelő kihasználást igényelnek, elengedhetlenül következik: hogy fen kell Mező-Hegyesen tartani a mezőgazdaság egyéb ágait is!

Ámde épen e kivételes követelmény nem engedi el, sőt fokozottan igényli annak teljesülését, hogy a talaj rendkivüli termékenysége és az állampénztár nyujtotta eddigi nagy forgó tőke előnyeinek kihasználásával itt a gazdasági tudományok jelen szinvonalának megfelelő s az államnak ugy, mint a gazdaközönségnek nagy hasznot hajtó példány-gazdaság üzessék.

S mivel Mező-Hegyes állami közvagyon, melynek kezeléséhez hozzászólni minden állam polgár jogositva van: ugy véljük, szolgálatot teend a közjónak gazdasági egyletünk, ha a birtoknak jelen hiányait részrehajlatlan igazsággal felderitvén, lehetőségét hangsulyozza annak, hogy okszerü berendezés és szakértelmes, buzgó kezelés nemkülönben erélyes kormányfelügyelet mellett a birtoknak fen kitüzött czélját elérni nem lehetetlen!

A métermérték használata tárgyában a földmivelési, ipar és kereskedelmi miniszter eme körrendeletet intézi az összes törvényhatóságokhoz: A métermérték behozataláról szóló 1874. évi VIII. t. cz. 17. §. alapján megengedem, hogy f. é. julius 1-től kezdve az uj mértékek sulyok és mérő-eszközök, a feleknek kölcsönös megegyezése mellett a közforgalomban alkalmazásba vétessenek. Nehogy azonban az uj mértékek alkalmazása, a régiekhez való arányainak kevésbé ismeretes volta miatt zavarokra adjon alkalmat, szükségessé válik, hogy mindazon üzletekben, hol rendesen adásvevési ügyletek köttetnek, s az uj mértékek alkalmazásba vétetnek, — a kormány felügyelete mellett kiadott átszámitási táblázatok szükséges példányai könnyen hozzáférhető helyen felfüggesztessenek. Midőn ennélfogva az emlitett átszámitási táblázatokat egy-egy példányban ide mellékelve megküldöm, felhivom a törvényhatóságot, hogy azokat, valamint e rendelet tartalmát kellően közzétegye és szigoruan őrködjék a felett, hogy a métermértékek alkalmazásba vétele esetén, minden üzletben a szükséges táblázatok fel legyenek függesztve és hogy mindenütt kellően hitelesitett mértékek, sulyok és mérő eszközök használtassanak. Megjegyzem végre, hogy az átszámitási táblázatok egyenkint 3 krjával az ország minden vidékén megkaphatók. Simonyi s. k.

A **Concordia** gőzmalom részvénytársaság f. hó 26-án délután 3 órakor a malomépület irodájában soroksári ut 77 sz. a. közgyülést tart. — A részvények f. hó 18—22 napjain teendők le a társaság pénztáránál. — A tanácskozás tárgyai: 1. A mérleg és az üzletévi jelentés előterjesztése, határozathozás az évi számadás fölött s a számvitelnek fölmentése. 2. Kiegészitendő választása a bizottmánynak. 3. Könyvvizsgálók és jegyzőkönyvhitelesitők választása. 4. Határozathozatal a társulat érdekében előterjesztett egyéb javaslatok fölött. 5. 250 darab elsőbbségi kötvénynek kisorsolása.

Kivonat a „Budapesti Közlöny“

(máj. 14-iki számából.)

Árverések: Eger jun. 2-án v. jul. 6-án Csorba József ingatlanai, 783 frt. — Solt (Kalocsa jun. 15-én v. jul. 1?-én Lőrincz József ingatlanai, 1900 frt. — Nagyvárad máj. 18-án v. jun. 18-án Valdner Mihály ingatlanai, 80? frt. — N.-Varbók (Selmeczbánya) jun. 7-én v. jul. 5-én Vallis János ingatlanai, 92? frt. — Bárcza (Kassa) jun. 15-én v. jul. 15-én Varga János ingatlanai, 1522 frt. — Utrin (Temesvár jun. 30-án v. jul. ?0-án Utrin község ingatlanai, 41061 frt. — Ipolyság jun. 16-án v. jul. 19-én Csomó Verona háza, 950 frt. — Kassa jun. 15-én v. jul. 15-én Páter Márton birtoka, 12?0 frt. — Pólyi (Kassa) jun. 15-én v. jul. 15-én Vraray György birtoka, 716 frt. — Borzás (Sz.-Solym.) jun. 1-én v. jul. 2-án Gál Mitruj ingatlanai, 1200 frt. — Sásza (N. Somkut) jun. 16-án Maxin János ingatlanai, 1107 frt. — Német Sz.-Péter (Uj-arad) máj. 29-én Schmitz Bertalan ingatlanai, 326? frt. — Budapest máj. 20-án Frakfurter Sámuel követelései, 22969 frt. — Brassó máj. 2?-én v. jun. 28-án Stingye György háza, 14?0 frt — Szeged máj. 22-én v. jun. 23-án Perregi János ingatlana, 1695 frt. — Edelény (Miskolcz) jun. 1-én Kelemen András ingatlan birtoka, 2754 frt. — Esztény (Szamosujvár) jun. 15-én v. jul. 10-án Goron Vaszilika birtoka, 353 frt. 28 kr. — A.-Görzsöny (Pápa) jun. 15-én v. jul. 15-én Nagy Károlyné ingatlanai, 2700 frt. — Baja jun. 17-én v. aug. 1 én Hankovszky József háza, 4?00 frt. — Sz.-Fehérvár máj. 25 én v. jun. 25-én Szabady László ingatlanai, 5000 frt. — Budapest jun. 10-én v. jul. 10-én Lindmayer István ingatlanai, 11300 frt. — Erzsébetváros jun. 7-én Meskó Lukácsné háza, 1120 frt. — Budapest (zöldfa u. 12 sz.) máj. 28-án Bennits Antal kötelezménye, 570 frt. — Déva máj. 31-én Popovits Sándor ingatlanai, 2126 frt. — Zsibó (Zilah) máj. 21-én Csatlos István ingatlanai, 537 frt. 50 kr. — Csoka (Székesfehérvár) máj. 20-án v. jun. 22-én Óri Imre ingatlanai, 500 frt. — Zsolna jun. 23-án v. jul. 23 án Szabadajcsin Ádám ingatlanai, 1015 frt. — Sokolovacz (Fehértemplom) máj. 24-én v. jun. 24-én Burmas Pál háza, 1750 frt. — Budapest (Vár, fortuna u. tvszéki épület) máj. 20-án foglyoktól lefoglalt ingatlanok. — Zilah máj. 20-án Molnár Károly háza 515 frt.

Csőd: Wecksler S. pancsovai ruhakereskedő ellen saját kérelmére, bejel. jul. 3-áig, id. tömeggondnok s perügyelő Krajován Pál ügyvéd.

Felelős szerkesztők: **Császolszky Lajos, Oláh Károly, Szederkényi Nándor.**

A szerencsét karon kell fogni!

A legujabb nagy pénzkisorsolás, mely a magas **kormány** által engedélyezve s bitositva van, szerencse esetében

375.000 bir. márka

vagy 218.750 frt.

főnyereményt nyujt.

Az uj alapterv előnyös berendezése olyforma, hogy kevés hónap lefolyta alatt 7 kisorsolásban **42.500 nyeremény** biztos eldöntésre kerül, ezek közt vannak főnyeremények esetleg 375,000 vagy 218.750 frt. d. n. é. egyenkent pedig

1 nyeremény	250.000 m.	8 nyer.	15.000 m.
1 „	125.000 m.	8 „	12.000 m.
1 „	80.000 m.	12 „	10.000 m.
1 „	60.000 m.	34 „	6.000 m.
1 „	50.000 m.	40 „	4.000 m.
1 „	40.000 m.	203 „	2.400 m.
1 „	36.000 m.	412 „	1.200 m.
3 „	30.000 m.	512 „	600 m.
1 „	24.000 m.	597 „	300 m.
2 „	20.000 m.	19,300 „	131 m.
1 „	18.000 m.	stb.	

A kisorsolások az alaptervben hivatalosan megállapitvák.

Ezen, az állam által biztositott pénz-kisorsolás sorsjegyeinek ára az első kisorsoláshoz:

1 egész eredeti sorsjegy csak 6 mrka vagy 3½ frt.
1 fél „ „ „ 3 „ „ 1¾ „
1 negyed „ „ „ ½ „ „ 90 kr.

Minden megrendelés az összeg beküldés, postán befizetés vagy postautánvét általazonnal a legpontosabban teljesittetik s mindenkinek az államczimerrel ellátott eredeti sorsjegy kézbesittetik.

A küldeményekkel együtt küldetik a szükségelt hivatalos alapterv egy példánya is, s minden sorshuzás után küldünk érdekeltjeinknek felszólitás nélkül is egy-egy sorshuzási számjegyzéket.

A nyeremények kifizetése államjótállás mellett pontosan teljesittetik, s érdekeltjeink kivánatára vagy közvetlen beküldés utján vagy pedig Osztrák-Magyarhon nagyobb városaiban fenálló összeköttetéseink utján eszközöltetik.

A nálunk történt vásárlások mindig szerencsétől voltak környezve, s több jelentékeny nyereményeken kivül, mint a hivatalos kimutatás bizonyitja, már sokszor az első főnyeremény is üzletünkben adatott el s fizettetett ki.

Ily, a **legszilárdabb alapra fektetett** vállalatnál előreláthatólag igen élénk részvét fog mutatkozni, azért kérjük az illetőket, megrendelésük minélelőbbi de mindenesetre f. é. május 18-ig eszközlésére, hogy igy minden megrendelést kellőleg teljesithessünk.

Kaufmann & Simon.
Bankár- és váltóüzlet Hamburgban.

Mindennemü államikötvények, vasutirészvények és kölcsönsorsjegyek bevásároltatnak szintugy mint elárusittatnak.

Garrett R. és Fiai

főügynöke **Kotzó Pál** gépészmérnök **BUDAPESTEN: VI. váczi körut 39. sz. a.**

ajánlja a mezőgazdasági közönség figyelmébe dúsan felszerelt raktárát

mezőgazdasági gépekből.

Készletben tart folyvást eredeti Garrett R. és fiai hires sorvetőit, gőzmozgonyait fa- és szénneli fütésre, szalmafütésre is gőzcséplőit, morzsolóit, továbbá járgány-cséplőket, malmokat kéz- és gőzerőre, szecska- és répa vágókat, gabna-rostákat és magválasztókat (trieurs) szénagyüjtőkat, legjobb szerkezetü kaszáló- és arató-gépeket sat., valamint Strobl és Páris pesti gyárában készült kitünő ekéket.
Árjegyzék kivánatra postafordultával.

UTÓJEGYZET. Garrett R. és fiai szabadalmazott és kitüntetett szalmafütési gőzmozgonyával lehetséges tüz és gép károsiása elleni teljes biztonság és hasonló siker mellett mint a fa és szénneli fütésnél, szalmafütéssel is dolgozni, anélkül hogy ahhoz több szolgálati személyzet szükségeltetne. Ára csak 25 L-rel drágább, mint a fa- és szénneli fütésre való gőzmozgonyé.

Dr. Handler Mór

orvos-, sebésztudor, szülész és szemész

gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker **biztositása** mellett mindennemü

titkos betegségeket

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, ugymint **magömléseket,** az **ingerlékeny gyengeséget**, az **ondófolyást**, különösen a

tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt);

2) **hugycsőfolyásokat** (még oly idülteket is), a **nemzőrészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendü bujakórt** minden alakjaiban és elcsufitásaiban;
3) **hugycsőszükületeket:**
4) friss és idült nyákfolyásokat **nöknél**, az ugynevezett **fehérfolyást**, és az onnan eredő **MAGTALANSÁGOT;**
5) **börkiütéseket;**
6) a **hugyhólyag betegségeit** és mindennemü **vizelési nehézségeket.**

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és estve 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2-ik szám a. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek. 26

HELL F. P.

Budapest, II. kerület, fő-utcza, a kereskedelmi bank épületében,

ajánlja nagy választékú raktárát férfi, női s gyermek **kész fehérnemüekben** minden **szövött áru** s **úri divat-czikkekben** legolcsóbb szabott árakon.

Minden levél általi rendelés, utánvétellel különös figyelemmel szigoruan kivánság szerint rögtön legjobban teljesitetik. Más akármily czikkekre, megbizásokat is szivesen eszközlök. Csomagolást nem szamitok. Minden nem tetsző darab kicseréltetik vagy kivánságra érte az ár viszaadatik. Legjobb minőségért kezeskedem.

Urak részére:

Rendeléseknél kérem a gallérbőséget.

Ingek angol chiffonból (madapolan) minden formàban, de most legkeresettebb a 3szoros sima mellü mely legdivatosb s czélszerübb darabja 1.40, 1.65, 2, 2.40, 3, 3.50 4, 6 darab 8, 9.50, 11.50, 13, 17. 20, 22.80.

Szines perkálból legujabb mintákban darabja 1.50, 2, 2.25, 2.50, 6 darab 8.50, 11.50, 12.50, 14.20.

Szines angol oxfordból legujabb mintákban gallérr 1, darabja 2.25, 6 darab 12.80, 2 külön gallérral, darabja 3.80, 6 darab 21.60.

Ing elök gallérral darabja 60 kr. 6 darab 3.25,

Lábravalók vászonból minden formában darabja 1.50, 1.75, 2, 2.25, 2.50, 3. 6 darab 8.50, 10, 11. 0, 12.80, 14.20, 17.

Télre szövött gyapju **alsó mellényék s alsó nadrágok**, s félharisnyák.

Félharisnyák szövött kötegje fehér 2 50 3, 3.50, fehér vagy csikos, 4, 4.50, 5, 5.50, egész 10 frtig.

Gallér s kéz elök legfinommabb. legujabb divatu mintában egy köteg gallér szép dobozban 2.50, kéz-elö 4, 4.50, 5 25.

Zsebkendők egész fehér vagy szines széllel kötegje 2.40, 3.60, 4.20, 5, 5.50, 6 egész 15 frtig, fehér selyem darabja 90 kr.

Legujabb **nyakkötök** selyemből keskeny 14 kr. 1 frtig, széles 20 krtól 3 frtig, kész nyakkötök minden formaban 40 krtól 5 frtig. nyakcsokrok 12 krtól.

Angol plaidek darabja 7.50, 8, 10, 12 frt, plaidszij 60 kr,

Kautsuk-köpenyeg darabja 8, 9 frt.

Keztyük, kitünő glacée, párja 1.15. szarvasbör 1.20, 1.90, nyári szövött 35 krtól 2 frt.

Törölközök beszegve. kötegje 5 – 15 frtig.

Ruganyos **nadrágtartók** 70 kr, 90 kr. 1, 1.20, nadrágszij 25 kr.

Esernyök 2—15 frtig. Uri napernyők 2—4 frtig. Nyári uszógatyák s sapkak, fürdőköpeny s czipők.

Mell kézelö s gallér-inggombok csont- vagy bronzból nagy választékban s szép melltük, nyakkendőgyürük, fésük, fogkefe, szappan és finom illatszerek.

Fiúk részére keztyük, nyakkötök, zsebkendők.

Leányok részére fehér és szines chiffon s fekete moirkötények, gallér s kéz-elök, harisnyák, kamaslik, zsebkendők, nyakkötök, keztyük s kerek fejfésük.

Hölgyek részére:

Ingek vászonból sima darabja 2,10, 2.20, 2.50 3, 6 darab 12 frt, 12.75, 14.20, 17, angol chiffonból (madapolán) sima darabja 1.30, 1.40, 1.60, 2, 6 darab 7.40, 8, 9.20, 11.50, szép mellvarrással s himzéssel darabja 2, 2.25, 2.50, 3. 3.50, 4. 6 darab 11.50, 12.80, 14.20. 17, 20, 22.80.

Corsettek angol chiffon vagy barchentből darabja 1.40, 1.50, 1.60, 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6 darab 8, 8.50, 9, 10, 10.25, 11.50, 13. 17. 20, 22.80, 28, frt.

Lábravalók chiffon vagy barchentből: darabja 1.35, 1.50, 1.75, 2, 2.50, 3, 3.50. 6 darab 7.70, 8.50, 10, 11.50, 14.20, 17, 20.

Alsó-szoknyák chiffonból, szép szegélyek s fodrokkal: darabja 2.40, 2.80, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 6 darab 13.75, 16, 17, 20, 22.50, 25.50, 28, 3 .50, uszalyal darabja 3.50 4—10 frtig.

Lószörszoknyák fodrokkal: darabja 3.50, 4, 4.25, , 5.50, 6, frt.

Lóször-tornurok: darabja 1.20, 1.40, 1.60, 2, 2.50.

Derékfüzök (Mieder): darabja 1, 1.25, 1.50, 1.80, 2.50, 3, 3.50 4.

Diszitett **kötények** chiffonból: fehér 1, 1.40, 1.75, 2, 2.25, szines 1.40, 1.75 fekete moirból 1.30, 1.60, 2.20.

Zsebkendök egész fehér vagy szines széllel: darabja 20 krtól, himzettek 30 krtól.

Szövött pamut **harisnyák**: kötegje 2.40 3.60, 4.20, 5, egész 12 frtig, 2. gombos **női-keztyük** kitünő glacée: párja 1.15, szarvasbör 1.20, 1.80, nyári szövött 20 krtól 2 frtig. Mollgallérok s ujjak legujabb gallér dbja 4 krtól s kézelök, párja 9 krtól richfodrok s kalapfátyolok, 25 krtól, selyem reczefökötök (Netzhaube) 17 krtól.

Pongyola fökötök fehér, 70 krtól, szalaggal 85 krtól. Selyem nyak-kendők 20krtól 3 frtig. fej- vagy selyem csokrok 35 krtól, uj divatu selyemmel diszitett nyakfodrok 50 krtól 3 frtig. Női derék-övek 25 krtól 2.50 ig. Mindenféle fésü, fogkefe, szappan s illatszer.

Legujabb női napernyők 1.30—10 frtig, legyezök 40 krtól 10 frtig, Nyári úszoruhák s főkötök, fürdőköpeny s czipök.

Ujjon szülött gyermekek részére ingecskék, szövött, horgolt s kötött rokolyák, s főkötök, szakálkák, vászon s horgolt pólya-szalag, hosszu vankos, piqué s levarrott papankak, vászon s gummi-pelenkák, horgolt czipőcske, harisnyák, téli berlini zubbonyok s szoknyácskak s fejkötök a legolcsóbb áron.

Szines kanavászok vége 8 frt, 8 frt 50 kr., 9 frt, 15 frtig, 30 röfös fonalvászon vége 8 frt 50 kr., 9 frt, 9 frt 50 kr., kávés abrosz 2 frt 20 krtól, kávéskendö kötegje 2frt 10 krtól, csipke függöny egy ablakra egy pár 3 frt 50 krtól, 15 frtig, függöny bojtokpárja 60 krtól, ágyteritök 5 frt 75 kr-tól, asztalteritök 4 frt 50 krtól. Chiffon röfe 20, 22, 25, 28, 30, 34, 40, 48 kr., mindennemü fehér s szines barchent s flanell, szines perkálok pamut- s selyem-bársony. Továbbá minden **Fehér áruk**, csipkék, himzett nemüek bélés szövetek, diszitések szalagok s rövid áruk, potteudorfi, 4 szálas fehér s szines gyürükötő pamut gyári áron s királykötöczérna. 14

VODIÁNER F.

nyomdatulajdonos

(**Budapest, megyeháztér 9. szám.**)

ajánlja jól berendezett nyomdáját mindenféle e szakba vágó nyomtatványokra és azoknak csinos, correct és olcsó áron elkészitésére,

Postautján leendő megrendelések pontosan teljesittetnek.

Olajfestékeket,

kopál, kocsi- és padozat-fénymázt, ugy szintén minden e szakba vágó czikkeket ajánl a legjutányosabb árakon

KOHN A.,

ezelőtt **MÉSZÁROS JÓZSEF,**

Budapesten, gránátos-utcza.

Ugyanitt mindennemü mázolási munkálatok, valamint érczfényezés és bronczozás végett elfogadtatnak.

Árjegyzék bérméntve küldetik. 63

Minden versenyt felülmul

A gyorssajtó-nyomda, MONOGRAMM- és DOMBORNYOMÓ INTÉZET BUDAPESTEN, kétszerecsen-utcza 15. szám.

1000 negyedrétü első minőségü kenderboríték a czéget reányomtatva **csak 2 frt. 80 kr.**

1 rizma negyedrét postapapir 960 iv a czéget reányomtatva csak 7 frt.

1 rizma iroda-papir a czéget reányomva csak	3 frt.	— kr
1000 dombornyomásu pecsétmárkák egyszinük	1 „	80 „
1000 „ „ többszinü	2 „	30 „
1000 felhatalmazvány vagy adóslevél csak	5 „	— „
100 levél legujabb monogrammokkal 8 szinben	— „	80 „
100 boriték legujabb monogrammal	— „	80 „
100 levélpapir névvel, feketére nyomtatva	— „	60 „
100 elegáns látogatójegy egy sorral	— „	40 „
100 8-rétü számlák nyomással csak	— „	50 „

A vidékről történő megrendelések utánvétel utján pontosan teljesittetnek.

Ügyvédek számára:

100 iv zálogol. jegyzőkönyv	1.50	100 darab meghatalmazás	60
100 iv költségjegyzék	1.80	100 darab kötelezvény	60
100 iv csődkereset	1.—	500 iv 8-rét intölevelek	3.50
100 iv váltókereset	1.—	1 rizsma Conzeptpapir	1.75
100 iv kielég.végrehajt. kérv.	1.—	1 rizsma irodapapir 2 frt.-tól	2.50-ig
100 iv bizt. végrehajt. kérv.	1.—		
100 iv sommás kereset	1.—	1 rizsma kék irodapapir nyomattal	3.50
100 dar. árverési hirdetmény	60		
100 darab váltóóvás	60	1000 negyedrétü sárga boriték nyomattal	3.50
100 darab itélet	60		

Kanitz C.

PAPIRKERESKEDÉSE

Budapest, Dorottya-utcza 12. sz.

ajánlja dusan felszerelt raktárában **levélpapirokat, borítékokat, iró, rajz-, s csomagló papirókat**, szintugy mindennemü iróeszközöket gazdag választékban legjutányosabb gyáriáron. **Látogató- s czég-jegyek**, eljegyzési- és esküvői-meghivások rendkívüli olcsó áron és leggyorsabban elkészittetnek.

Levélpapirok és **borítékok szines** névjegyekkel mindenkor a legujabb divat szerint készen tartunk.

Nyomtatványokat ügyvédek számára, közleveleket, üzletileveleket, negyedrétü sárga boritékokat stb. **amerikai gyorssajtóval** ellátott **nyomdánkban** készittetek.

A legujabb találmány tinta-irón 20 –40 kron kapható itt.

Megrendelések vidékről utánvétt mellett pontosan eszközöltetnek. 84

EPILEPSIE-T

(Nehézkórt) gyógyít levélben *Dr. KILLISCH*, szakorvos Drézdában, Wilhelmsplatz 4. (ezelőtt Berlinben.)

A siker százankint felmutatható. 71

Az 1876. január 1-én életbelépő

új méter-mérték-rendszerről

szóló **Törvényczikk** és az arra vonatkozó,

MINISZTERI RENDSZABÁLYOK,

melyek **közhasználatra** ugymint a **mérték hitelesitési hivatalok** számára nélkülözhetlenek, megjelentek és hivatalos kiadásban kaphatók

Vodianer F.-nél, Budapest, megyeháztér 9. sz. a.

Nagybani és kicsinybeni eladás.

Női ruha-kelmék a nyári és tavaszi idényre.

	röfe
Gyapju-Mozambique	27 kr.
„ Barége	27 kr.
„ „ Frou-Frou	27 kr.
Selyem-Gazé de Chambery	27 kr.
„ „ rayé	27 kr.
„ „ szines	27 kr.
Vászon-Ecru	27 kr.
„ „ módszerü és rayé	27 kr.
Lucca és Giroflé	27 kr.
Valószinü Angot (legujabb angol mosószövet)	27 kr.
„ Satin de Paris	27 kr.
„ Piquet, fehér, sárga, drap, szürke és fekete	27 kr.
„ Brillantine	27 kr.
Valószinü Battiszt és jaconet	27 kr.
„ Percail, Cosm.-gyártmány	27 kr.
„ „ franczia „	27 kr.
„ Ruha-Creton	27 kr.
„ Ingkelme (Cosmanosi)	27 kr.
„ Kék ruhakelme	27 kr.
Török házi-kabát szövet	27 kr.

Gyermek fehér ruhanemü

Horgolt ingek 5 éves gyermekeknek	drb. 27 kr.
Horgolt nadrág 5 éves gyermekeknek	„ 27 kr.
Ruhakötő mellecskével nöknek is	„ 27 kr.
Elökötö	„ 27 kr.
Horgolt gyermeklábbeli	pár 27 kr.
„ piquet szakálka	drb. 27 kr.
Bőr füzőlábbeli 4 éves gyermekeknek	pár 27 kr.
Csipkés gyermek kabát	drb. 27 kr.

Nagybani és kicsinybeni eladás.

Divat- és *mindennemü-áruk*

	darabja
Selyem-Echarps urak és nőknek	27 kr.
„ Lavalliére „ „	27 kr.
„ uri-nyakkendő és Regats minden mintában	27 kr.
„ Broschkendő	27 kr.
„ úri-zsebkendő	27 kr.
Mel. helyetesitö a legszebb alakban	27 kr.
Berlini pamutkendők mind szinb.	27 kr.
Szörme collier éő szörme bokor	27 kr.
Legyező legizletesebb alakban	27 kr.
Selem-bársony-bokrok	27 kr.
	párja
Selyem-utánzott-keztyü urak és nőknek	27 kr.

	párja
Térdi-harisnyák feh. és szin. nőkn.	27 kr.
Horgolt „ „ „ „	27 kr.
Piquet- „ „ „ „	27 kr.
Harisnya feh. és szin. zuggal vagy nélküle czérna, patent v. flanell	27 kr.
Érmelegitö a legfinomabb minőségb.	27 kr.
Posztó-keszytük urak és nőknek	27 kr.
Föveg készület csipkével	27 kr.
Harisnyakötő selyembokorral	27 kr.
Merino téli-harisnya	27 kr.
	röfe
Széles fail-szalag	27 kr.
„ moiré- és selyem-szalag	27 kr.
	2 röfe
Keskeny fail-szalag	27 kr.
„ moiré- és selyem-szalag	27 kr.
„ selyem-bársony-szalag	27 kr.

LICHTENSTERN B. és Tsa.

Első bécsi 27 kros divat- és kézmüáruk

BAZÁR-FIÓKJA

BUDAPESTEN,

15. kerepesi-ut 15.

a Rókus-kórház átellenében.

Minták ingyen s bérmentesen küldetnek.

Megrendelések a vidékről pontosan szilárdan utánvét mellett teljesitetnek.

Nagybani és kicsinybeni eladás.

Kelendö-áruk és *uri ruha-kelmék.*

	röfe
⅞ széles Satinclot (uri és gyermek öltönyének)	27 kr.
„ „ test-gyak. ruhakelm.	27 kr.
„ „ valószinü czérna „	27 kr.
„ „ „ köpper	27 kr.
„ „ orosz gyolcs	27 kr.
„ „ hajósszövet	27 kr.
„ „ „ csikzott	27 kr.
„ „csinvat cselédruhának	27 kr.

Fehérnemü és *butorozási szövetek.*

	röfe
⁵⁄₄ széles fehér moll első minőségü	27 kr.

	röfe
⁵⁄₄ „ „ Linon	27 kr.
„ „ „ battiszt-clair	27 kr.
„ „ „ crépe-lisse	27 kr.
⁹⁄₄ „ „ Tarlatan	27 kr.
„ „ szines „ a legujabb szinekben	27 kr.
⁴⁄₄ „ fehér Jaconet, sima csikzett	27 kr.
	darabja
Battiszt-zsebkendő, szines véggel beszegve és mosva	27 kr.
Battiszt és perkal-fejkendő	27 kr.
	röfe
⁶⁄₄ széles fehér csipke-fejkendő	27 kr.
⁴⁄₄ „ szines függöny és butor fénylöperkal	27 kr.
„ „ függöny és butor creton	27 kr.
„ „ szines butor-gradli	27 kr.
Széles és tömött szalagszönyeg	27 kr.

Nagybani és kicsinybeni eladás.

Gyolcs-szövet és gyolcs-gyártmány. (Gyári-raktár.)

	röfe
⁵⁄₄ széles bör-gyolcs	27 kr.
Tökéletes valódi gyolcsszövet	27 kr.
„ „ creasz „	27 kr.
„ „ mosott „	27 kr.
„ „ lepedö „	27 kr.
„ „ hegyi „	27 kr.
Sileziai fehéritetl. fonal-gyolcsszövet	27 kr.
Üvegkendö gyolcsszövet	27 kr.
Valódi len gyolcsszövet konyhak	27 kr.
²⁄₃ széles gyolcs-damaszt-törülk.	27 kr.
²⁄₃ „ „ „ fehéritl.	27 kr.
²⁄₃ „ „ „ asztalkend.	27 kr.
²⁄₃ „ „ csinvat- „	29 kr.
Angol dörgölt törülközők	27 kr.
Rumburgi gyolcs-zsebkendök	27 kr.

41

Gyolcs-ágynemü és folyó-áruk. (Gyári-raktár.)

	röfe
Gyolcs-kanavász valószinü m. szinb.	27 kr.
„ Federit csikzott „ „	27 kr.
„ matratz-gradl „ „	27 kr.
„ „ csinvat „ „	27 kr.
„ Csinvat fehéritetlen „ „	27 kr.
⁹⁄₈ széles fehér atlasz-gradl csikzott	27 kr.
⁹⁄₈ „ damaszt-gradl pomp. szin.	27 kr.
⁵⁄₃ „ amerikai f. battiszt (legfin. Chiffon) (ingek ágynemüek és nőruhaknak.)	27 kr.
„ „ fehér Chiffon	27 kr.
⁶⁄₄ „ „ „	27 kr.
„ „ „ Madipolan	27 kr.
„ „ „ Calicot	27 kr.
⁶⁄₄ „ csikz. szalmazsák-vászon	27 kr.
⁴⁄₄ „ Nanking, rózsa f. és sárga	27 kr.
⁴⁄₄ „ Rouge	27 kr.

Budapest, 1875. Nyomatja és kiadja Vodiáner F.